

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata zamiejscowa:
Na rok 10 rsr.
„ 6 miesięcy 5 „
„ 3 miesiące 2 50 k.
„ 1 miesiąc 84 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach-miejzkich; — w St. Petersburgu, w księgarni A. F. Bazunowa na Nowym Prospektie w domu Olehinowej; — w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiewa.

ROK ÓSMY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miejsca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek. — Za ogłoszenie od 1-go wiersza do 12-stu, liczy się jak za całe dwanaście wierszy. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH

Kalendarz prawosławny.

We środę, 28 kwietnia (10 maja), — św. Maksima i Kirila ep.
We wtorek, 29 kwietnia (11 maja), — 9 św. muz. i Mennona.
W piątek, 30 kwietnia (12 maja), — św. Jkwa apost.
Stożec wsi o godz. 4 min. 17; zach. o godz. 7 min. 38

Spostrzeżenia meteorologiczne

dotarcza przez obserwatorium warszawskie.
Dnia 26 Kwietnia (8 Maja) 1871 r.

	Ciśnienie powietrza sprowadzone do 0°	Temper. pow. podług Celsjusza.	Wilgość %	Kierunek wiatru.
g. 7	749.6	+ 8° 8	80	poł.-zachodni.
1	747.8	13° 6	47	poł.-zachodni.
9	746.0	8° 7	77	zachodni.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

We środę, 28 kwietnia (10 maja), — św. Izidora oracza.
We wtorek, 29 kwietnia (11 maja), — św. Mamerta diak.
W piątek, 30 kwietnia (12 maja), — św. Pankracego męcz.

Wysokość wody na Wiśle stóp 5 cali 3.

SPIS RZECZY.
Dział urzędowy. — Reforma sądowa w Królestwie Polskiem. — Wiadomości o pracach w przedmiocie gruntowego urządzenia włościan rządowych. — Dział wewnętrzny. — Wiadomości zagraniczne. — Dział miejscowy. — Przewodnik. — Fejleton.

NAJWYŻSZE REKRYPTA.

Wydany do moskiewskiego generał-gubernatora, księcia Dolgorukowa.

Książę Włodzimierz Andrzejewicz Obecnie, jak i w poprzednich latach, przyjęliśmy z szczerem zadowoleniem wynarzone przez was, w imieniu pierwszostronowej stolicy Naszej, wiernopoddane powinnowania i życzenia, z powodu dnia moich urodzin. Zawsze pamiętając, że Moskwa była moją pierwszą kolebką, Mnie i Najjaśniejszej Pani szczególnie przyjemnie, było otrzymać w tym dniu znaczący, tak gorące zaświadczenie odwiecznego przywiązania mieszkańców Moskwy do Tronu i Rosji. Pod wpływem tego pocieszającego dla Nas uczucia, oznajmiamy im, również jak i wam osobliwie, szczerą Naszą wdzięczność.

Pozostaje dla was na zawsze przychylnym.
Na oryginalne Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano: „ALEXANDER.”

W St.-Petersburgu, 18 kwietnia 1871 r.

Wydany do arcybiskupa litewskiego.

Najprzewielebniejszy arcybiskup litewski Makary! Bywszy powołany przez Nasze zaufanie do zarządzania diecezją, z powodu szczególnych warunków kraju, wymagającą wzmocnionej działalności pasterskiej, całkowicie usprawiedliwiacie to naznaczenie, z niezmordowaną gorliwością prowadząc dalej przedsięwzięte przez wieczno-pamiętnego poprzednika waszego prace w przedmiocie utrwalenia prawostawia w powierzonej wam owczarni i dokładając bezustannych starań o duchowną jej dobrą organizację. Z bogatą w owoce działalnością na pożytek litewskiej owczarni, łączycie czynny i pożyteczny udział w sprawach wyższego zarządu kościelnego, w charakterze zasiadającego w najświetliwszym Synodzie, i z pożytkiem wypełnianie, wkładane na was osobno prace pod względem roztrząsania i opracowania bardzo ważnych kwestji kościelnych. Pośród tych rozległych zajęć, nieprzestajecie wzbogacać piśmiennictwo duchowne dalszym ciągiem wydania waszych prac naukowych i troszczyć się o kwitnienie duchownej oświaty. Na znaki szczególne zadowolenia Mojego, z tak wzorowej działalności waszej, Najmilsiościwiej udzielał wam, dołączone do niniejszego brylantowe oznaki Cesarskiego orderu Na-

szego świętego prawobiernego wielkiego księcia Aleksandra Newskiego.

Porucząc się modlitwom waszym, pozostaje dla was na zawsze przychylnym.

Na oryginalne Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano: „ALEXANDER.”

W St.-Petersburgu, 28 marca 1871 r.

NAJWYŻSZE DYPLOMY.

Do najprzewielebniejszego Agatangeljusza, arcybiskupa wolińskiego i żytomierskiego.

W służbnym uwzględnieniu długiej wzorowo-gorliwej i pożytecznej dla kościoła pasterskiej służby waszej, odznaczającej się bezustannymi staraniami o dobre urządzenie powierzonej wam diecezji i światła gorliwości o wiarę prawosławną, Najmilsiościwiej zaliczamy was do Cesarskiego orderu Naszego świętego równego apostołom księcia Włodzimierza drugiej klasy wielkiego krzyża.

Przesyłając oznaki tego orderu i rozkazując przywdziać na siebie i nosić według przepisów, pozostajemy dla was Cesarską łaską Naszą przychylnymi.

Do najprzewielebniejszego Jana, biskupa połtańskiego i perejasławskiego.

Zwracając uwagę na wzorowo-staranną służbę waszą i gorliwą troskliwość o nauczanie diecezjan i doprowadzenie do powrotu do świętego kościoła zbłąkanych, uznaliśmy za słuszne zaliczyć was do Cesarskiego orderu Naszego świętego równego apostołom księcia Włodzimierza drugiej klasy wielkiego krzyża, oznaki którego, dołączone przy niniejszym, rozkazujemy przywdziać na siebie i nosić według przepisów.

Pozostajemy dla was Cesarską łaską Naszą przychylnymi.

Na oryginalnych Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano: „ALEXANDER.”

W St.-Petersburgu, 28 marca 1871 r.

Rada państwa na ogólnym zgromadzeniu roztrząsała wnioski głównego komitetu do urządzenia stanu wiejskiego, na przedstawienie ministra dóbr rządowych, o obrachunkach z posiadaczami dóbr pojezuickich pod względem obowiązku skupu gruntów przez włościan, i o sposobie układania planów gospodarstwa leśnego w tych dobrach, uchwała. I. W rozstrzygnięciu podjętej kwestji o zastawianiu Najwyższej zatwierdzonej 18 grudnia 1861 r. uchwały rady państwa

stwa o dobrach pojezuickich, postanowić: 1) Z pożyczki skupowej, przypadającej w każdym dobrach pojezuickich za nadane włościanom grunta, naprzód pokrywają się nagromadzone na dobrach zaległości. Pozostała po tem część pożyczki skupowej, na ściślejszą zasadzie art. 3-go Najwyższej zatwierdzonej 18 grudnia 1861 r. uchwały rady państwa, przechodzi do skarbu dla dołączenia do kapitałów funduszu edukacyjnego; a na wynagrodzenie posiadacza za dochód z gruntów, które nabyte zostały na własność przez włościan, przypadająca od niego, według oszacowania, z dóbr roczna opłata zmniejsza się odpowiednio do sumy skupowej dołączonej do funduszu edukacyjnego, a mianowicie opłata, zmniejsza się o tyle, ile stanowi 5% od wspomnianej sumy. Gdyby 5% od oddanej do skarbu części pożyczki skupowej, przewyższyły sumę rocznej opłaty posiadacza, to ten ostatni uwalnia się od dalszych opłat na rzecz kapitału funduszu, ale i w tym wypadku żadna część przeszłej do skarbu pożyczki skupowej nie podlega wypłacie posiadaczowi, a dobra nie wyłączają się z liczby pojezuickich, oprócz wypadków wymienionych poniżej w art. 4-ym. 2) Posiadacz dóbr pojezuickich polskiego pochodzenia, nie mogą, na mocy Najwyższego aktu z 10 grudnia 1865 r., ani skupować na całkowitą własność pozostałych w ich posiadaniu gruntów i służebności, po skupie gruntów nadanych włościanom, ani ustępować ich osobom polskiego pochodzenia. 3) Posiadaczowi dóbr pojezuickich pozwała się, za upoważnieniem ministra dóbr rządowych, ustępować pozostałe, po nadanych włościanom gruntach, w jego posiadaniu grunta, ze wszystkimi w nich zakładami, osobie ruskiego pochodzenia, z przeniesieniem na nabywcę i wszystkich ze względu na posiadanie dóbr pojezuickich obowiązków. 4) Dobra pojezuickie nabyte przez osobę ruskiego pochodzenia, przechodzą na zupełną jej własność, tak w tym wypadku, kiedy cały ciężar na dobrach dług funduszu zostaje pokryty przez pożyczkę skupową na zasadach wyżej wskazanych w punkcie 1-m, jak i w razie jednorazowego wnieśnienia przez tego posiadacza do skarbu procentowych papierów państwa za taką sumę, żeby roczny dochód z tych papierów równał się 6% przypadającym od pozostałego na dobrach, zgodnie z punktem 1-ym, dług funduszu. W jednym i drugim wypadku dobra ostatecznie wyłączają się z liczby pojezuickich. II. W rozstrzygnięciu kwestji, wynikłych co do wprowadzenia w wykonanie Najwyższej zatwierdzonej 12 czerwca 1860 r. uchwały rady państwa o sposobie układania planów gospodarstwa leśnego w dobrach pojezuickich (Zb. Praw t. VIII, cz. 1-a ust. leśn. art. 1452-y w przedlżu. 1862 r.) postanowić: 1) Do czasu ułożenia, za porozumieniem się z posiadaczami dóbr pojezuickich i zatwierdzenia przez miejscowy gu-

bernjalny zarząd dóbr rządowych, planu gospodarstwa jakie posiadacz zamierza wprowadzić w lasach należących do będących w ich posiadaniu dobrach pojezuickich, posiadacz może użytkować z materiałów leśnych tych lasów, tylko na potrzeby gospodarskie każdych z tych dóbr, ale nie na sprzedaż. 2) Plany gospodarstwa leśnego dla dóbr pojezuickich mogą być układane nie tylko przez odkomenderowanych do tego przez zarząd dóbr rządowych, na podstawie Najwyższej zatwierdzonej 12 czerwca 1860 r. uchwały rady państwa, urzędników wydziału leśnego, ale i przez samych posiadaczy, przy pomocy prywatnych techników leśnych. Ale jeżeli przedstawiony przez posiadacza plan gospodarstwa leśnego okaże się niezadowolniającym, i jeżeli zarządzający dobrami rządowymi uzna za konieczne sprawdzić plan ten na miejscu, lub zebrać o stanie lasu miejscowe wiadomości, ma on prawo odkomenderowania w tym celu do dóbr jednego z urzędników wydziału leśnego, z zaliczeniem na karb posiadacza wydatków na tę delegację. 3) Osoby ruskiego pochodzenia, które skupiły na całkowitą własność dobra pojezuickie, uwalniają się od wszelkich ograniczeń w użytkowaniu z lasów, należących do tych dóbr. Jego Cesarska Mość powyższą uchwałę rady państwa 29 marca 1871 r. Najwyższej zatwierdził i wykonać rozkazał.

Najjaśniejszy Pan, na zaświadczenie Jeneral-Feldmarszałka Namiestnika w Królestwie Polskiem, o wzorowo-gorliwej służbie i szczególnych pracach niżej wymienionych osób wydziału zwinętego komitetu zarządzającego w Królestwie Polskiem i zgodnie z opinią komitetu ministrów, d. 26 marca r. b. Najmilsiościwiej raczył udzielić następujące nagrody: order: św. Anny 2-jej klasy z Cesarską koroną; — stałemu członkowi łomżyńskiego gubernialnego kolegium do spraw włościańskich, radcy dworu Powalo-Szwytkowskiemu; tenże order 2 klasy; — radcom kolegijskim: rewizorom pomiarów gubernialnych kolegium do spraw włościańskich: warszawskiego — Sacharowowi i plockiego — Stepanowowi i starszemu pomocnikowi sekretarza kancelarii komitetu zarządzającego Smirennowowi; asesorom kolegijskim: komisarzom powiatów: warszawskiego — Spiridonowi, miechowskiego w gubernji kieleckiej — Stahlowi i sandomierskiego w gubernji radomskiej — Ajimowowi; tenże order 3-jej klasy; sekretarzom gubernialnym: młodszemu pomocnikowi referenta kancelarii komitetu zarządzającego Sławinińskiemu i urzędnikowi do pisma teje kancelarii Aleksandrowowi; św. Sta- niława 2-jej klasy z Cesarską koroną; radcom kolegijskim: rewizorowi pomiarów kieleckiego gubernialnego ko-

KRONIKA ARTYSTYCZNA.

Przemieniając dziś tytuł tej periodycznej kroniki, z teatralnej na artystyczną, czynimy to z powodu, że zamierzamy połączyć w niej sprawozdanie z całej działalności, jaka tu, we wszystkich dziedzinach pięknych zarówno panna, dając jednej nad drugą przewagę miejsca, tylko odpowiednio do bogactwa i wartości materiału, jaki nam w danym, bieżącym czasie, którakolwiek z nich dostarczy. Tym razem, głównie chcemy załatwić się z nagromadzonym a zaległym już nawet w części, materiałem muzycznym, tem bardziej, że teraz właśnie, wraz z wiosną i jej skrzydlatymi śpiewakami, sezon muzyczny zazwyczaj się przerywa.

Przystępując do rozpoczęcia tej rubryki, która odąd periodycznie, co tydzień, w fejletonie Dzienników pojawiać się będzie, uczymy się w obowiązku, obrzeźić się na ogólne stanowisko, jakie muzyka, nie tylko w Warszawie lecz zarazem w Petersburgu i Moskwie zajęła i rzucić, acz streszczony pogląd na jej najświeższe dzieje. Rozumie się, że muzyka w dwóch wielkich stolicach Cesarstwa, musiała rozwinąć się niernie szerzej i szybciej, przyswoić sobie nowe z ogólnego świata tej sztuki tendencje, niż to miało miejsce w Warszawie. Liczniejsze i bogatsze, tak składem swoim jako i środkami teatru, stałe towarzystwa muzyczne i wielkie koncerty przez nie organizowane, wreszcie też, przynależny, większa daleko wrodzona muzykalność w ogólnych masach publiczności, stawiają Petersburg i Moskwę na równi z najmuzykalniejszymi i największymi stolicami ucywilizowanego świata. W przeszłym roku naprzykład, samo tylko „ruskie towarzystwo muzyczne” w Petersburgu, urządziło tam dziesięć koncertów symfonicznych, którymi dyrygował Ferdynand Hiller, znany dyrektor konserwatorium w Kolonji. Koncerty te można nazwać olbrzymiami, raz z powodu arcydzieł mistrzów, tak orkiestralnych jak wokalnych, instrumentalnych i choralnych — które w ich

potężny i bogaty program wchodziły, jak również i ze względu na czoło najznakomitszych artystów pięci obojgu, jacy programy te wykonywali. Wiele także dzieł symfonicznych wchodziło w piękne koncerty, wydawane przez tak zwane „Towarzystwo bezpłatnej nauki choralnego śpiewu,” pod kierunkiem p. Bałakirowa. Oprócz tego jeszcze, trwały tam, a zapewne i trwają, tak zwane „seanse kwartetowe” Henryka Wieniawskiego, których egzekucja odznaczała się całą wymagalną przez ten rodzaj muzyki, klasyczną ścisłością. Nado jeszcze w Petersburgu podczas zeszłorocznego sezonu, wzbudzały powszechną uwagę koncerty historyczne, połączone z odczytami p. Prombergera — była to archeologia tej pięknej sztuki, przypominająca dawną już epokę muzyki kościelnej, chociaż i świeckiej także.

Zwracając też jeszcze należy uwagę na to, że Petersburg i Moskwa, szczególnie zaś pierwsza z tych stolic, jako stała rezydencja Dworu, ściągają corocznie na koncertowe sezony, sam kwiat artystów europejskiej sławy, a opera włoska uposażona tam była talentami pierwszego rzędu, wynagradzanymi hojnie przez bogate stolicę.

W Moskwie, istnieją prawie te same co i w Petersburgu, muzyczne instytucje: i tam również, miejscowe ruskie towarzystwo muzyczne, dawało także dziesiąte symfonicznych koncertów, w których obadwaj bracia: Antoni i Mikołaj Rubinsztajnowie, przyjmowali udział. Wydatniejsze dzieje z bieżącego sezonu muzycznego w Petersburgu i Moskwie, który już do kresu swojego dobiega, podawaliśmy pod rubryką korespondencji petersburskich lub w przekładzie artystycznych recenzji znanego fejletonisty muzycznego „Rościsława,” z czasem dopelnimy może i całości, dotąd, w oderwanych szkicach tylko dawanego obrazu.

I w Warszawie jednak, od lat paru szczególnie, życie muzyczne rozbudziło się bardzo a rozwój ciągły trwa w tym sztuki rodzaju. Powiemy nawet, że od niejakiego czasu, smak artystyczny publiczności tutejszej w ogóle poważnie zaczął. Zwrot taki, acz niezbyt nagły, nie daje się wprowadzić spostrzec w innych sztukach pię-

knym, jak np. w poezji, która spadła z olbrzymich szczytów, na jakie wzniosła ją była plejada wielkich talentów z ostatniej epoki, teraz, z małym bardzo wyjątkiem — ciągle tylko i przeważnie w erotycznym, różami sentymentu rozemdlonem, obraca się kółka; — ani nawet w malarstwie, chociaż ta, znacznie młodszą wiekiem, muz tutejszych córa, wyzwala się już nieco z rodzajowego i pejzażowego charakteru, a przechodzi w poważniejsze, czysto historyczne niekiedy nawet sfery, dzięki pedplom Matejki, Brandta, Rodakowskiego, Simlera, Alek. Leasera i wielu innych, mniej lub więcej utalentowanych artystów — lecz kierunek ten poważniejszy, widać głównie w muzyce, która u nas tak długo lubowała się w samym tylko lekkim, sentymentalnym, a najwłaściwiej może „romansowym” rodzaju, jaki zresztą całym masom narodu, z natury nie zbyt muzycznego, najbar- dziej daje się czasu i możnaby powiedzieć nawet, że wyraźniejsze jej oznaki dopiero w bieżącym rozpoczęły się roku. Najlepiej może określa obecny u nas stan muzyki w rozmaitych jej gałęziach, jeden ze znanych artystów i krytyków tutejszych, który reasumując dokonane na tem polu w roku upłynionym działania, tak je, mniej więcej, określa: W dziale religijnej muzyki, widzimy ze smutkiem, panującą najzupełniejszą prawie bezwładność; nie spotykamy tam bowiem ani dzieł nowych znakomitszych, ani też na większą skalą wykonywanych; od dawnego też czasu nie wykonano u nas żadnego oratorium, żadnej wspanialszej kompozycji mistrzów, ograniczając się śpiewaniem po kościołach, często dwuznacznego charakterem utworów, i to jeszcze miernie oddanych, a chociaż liczne znajdują się chóry amatorskie po warszawskich kościołach, te głównie mają na celu popisy swych dyrektorów oraz stowarzyszonych, bynajmniej nie troszcząc się o uprawę muzyki kościelnej, o wybór dzieł rzetelniejszej wartości.

Godząc się w ogóle na zdanie recenzenta, musimy jednak zrobić uwagę, że za surowo może potępił tutejszą

muzykę kościelną, a przynajmniej powinien był wyliczyć z pod tak ogólnej przynajmniej konserwatorium tutejsze, którego uczniowie i chóry, wsparte przez artystów tutejszych, wykonywają utwory religijne podczas nabożeństw w katedrze, gdzie nawet w roku zeszłym staro- cień, wykonano odszukany zeszłościwie Psalm VII starożytnego kompozytora, Mikołaja Gomołki, do którego tekst przetłumaczył Jan Kochanowski. Należało też o- cenić i niektóre kompozycje religijne Moniuszki, Ką- skiego, Roźnieckiego i Studzińskiego, które także w tutejszych wykonywają się kościołach — a trzebaż było koniecznie wspomnieć o świetnym tryumfie jakie miało, także w roku zesz. w Brukseli, w tamtejszej katedrze, wykonane „Te Deum” kompozycji Józefa Brzowskiego, inspektora konserwatorium warszawskiego. — Mówiąc o operze tutejszej, tenże sam sprawozdawca widzi w jej stanowisku najzupełniejszą nieruchomość: utrzymuje że siły jej personelu, bynajmniej nie wzrastając, nie zasilając się świeżymi nabytkami, rok rocznie słabną, ograniczone już tylko do niezbędnych śpiewaków. Uważa i to słusznie, że dość liczne występy debutantów, nie wykazały ani jednego obiecującego talentu, ani jednego głosu sposobnego do sceny. Powodów takiego smutnego rezultatu szuka w braku u nas, umiejętnych nauczycieli śpiewu, oraz w niedostatku stosownej zachęty do poświęcenia się scenie miejscowej. Zapewne, nie posiadamy nauczycieli tak znakomitych jak inne wielkie miasta Europy — lecz mamy jednak kilku takich, jak pp. Dobrski, Troschel, Roźniecki, Quattrini, Sterling, a wreszcie i terazniejszy impresario tutejszej opery włoskiej, p. Ciaffei — że już pominiemy wielu innych — którzy, jeżeli tylko spotkają rzetelniejsze zdolny materiał — wyrobico go do sceny niezawodnie potrafią. Dowodem tego dwie uczennice Dobrskiego, pp. Friderici (Jakowicka) i panna Paschalis — obiedwie jako primadony występując po wiel- kich scenach europejskich, zyskują tam stałe i świetne powodzenie; dowodem panna Braciszewska i p. Szant- ler — uczennice pp. Sterlinga i Quattriniego, o których po- wodzeniu pisano z Palermo i z Berlina. Nie godząc

czono w 204 dobrach. W gubernji estlandzkiej, regulacja dóbr rządowych całkowicie została ukończona.

Niedostateczność składu osobistego do prowadzenia sprawdzania przestrzeni gruntów włościańskich i dochodu z nich, było przyczyną, że nie można było przystąpić jednocześnie wszędzie do układania wypisów posiadania. W trzynastu gubernjach drugiej kolei (astrachan- skiej, włodzimierskiej, jekaterynowoslawskiej, kostromskiej, kurskiej, niższonowogrodzkiej, nowogrodzkiej, pskow- skiej, smoleńskiej, tauryckiej, twerskiej, charkowskiej i chersońskiej), gdzie opłata czynszowa była rozłożona stosownie do obliczenia dochodu z gruntów włościań- skich, dokonano w 1840 i po 1850 roku, ułożenie wypisów posiadania, powinno być poprzedzone przez prace przygotowawcze pod względem sprawdzenia i przedstawienia włościanom rozległości ich gruntów i dochodów z nich, oraz pod względem rozkładu opła- ty, czynszowej. W gubernjach włodzimierskiej, ko- stromskiej i niższonowogrodzkiej, prace te zaczęły się w jesieni 1868 r., a w pozostałych — w wiosnę 1869 r. Do końca 1870 r. rozległość gruntów włościańskich była wymierzona w 22,932 wsiach z ludnością 2,392,703 dusz i z 17,165,152 dziesiątynami gruntu, co stanowi względem ogólnej liczby dusz włościan rządowych w tych gubernjach 96%. Przedstawiono włościanom ilość ich gruntów w 20,249 wsiach (2,238,848 dusz i 16,037,587 dzies.), co stanowi 90% ogólnej liczby włościan rządowych w tych gubernjach. W gubernjach chersońskiej, astrachan- skiej i jekaterynowoslawskiej, z 660 wsi będących w tych gubernjach, w 658 ułożone zostały wypisy posiadania; z 388 wsi gubernji astrachan- skiej i jekaterynowoslawskiej, wypisy posiadania okazane były włościanom w 386 wsiach; z 276 wsi gubernji jekate- rynowoslawskiej, wypisy posiadania wydane zostały w 267 wsiach (95,2%). — Prowadzenie robót przygotowaw- czych w 13 gubernjach opóźniało się i w skutku tego, że jednocześnie z oznaczeniem gruntów nadawanych włościanom, wydzielano im i części lasów, a ozna- czenie części lasów w wielu wypadkach trzeba było dokonywać na nowo. Wnosząc z biegu prac, można się spodziewać, że ostateczne wydanie wypisów po- siadania, zostanie ukończone we wszystkich 13 gu- bernjach w 1872 roku. W 1869 roku nadeszły do ministerstwa dóbr rządowych podania włościan czterech wsi o dodanie do nadanych im gruntów przestrzeni z rządowych pozycji czynszowych. Do 1-go stycznia 1870 r. pozostały nierozstrzygniętymi dwa po- dania z powodu niedokładności dostarczonych wia- domości. W 1870 r. podobne podania nadeszły od 147 wsi, z tej liczby 116 wsi prosiło o dodanie gruntów, 23 wsi — o pozwolenie obrócenia części lasów na pola orne, a 8 wsi — o przesiedlenie do innych miejsc. Zle- cydowano: 1) włościanom 102 wsi dodać uzupełniająco 10,645 dziesiątyn gruntów użytkowych i nieużytków, 2) włościanom 23 wsi pozwolono wykarczować 1,104 dziesiątyn lasu; 3) części włościan 7 wsi pozwolono prze- siedlić się na inne wolne grunta rządowe. Podania wło- ścian 11 wsi uznane zostały za bezasadne, a co do 8 wsi, podania włościan pozostały nierozstrzygniętymi z powodu niedokładności dostarczonych wiadomości.

W ciągu 1869 i 1870 r. włościanie 12 wsi zrzekli się 9,306 dziesiątyn, które zostały też przyjęte do skar- bu i wykresłone z wypisów posiadania. Grunta te sta- nowiły w części oddzielne pustki, odległe od nadanych gruntów, w części grunta przewyższające potrzebę i środki włościan do uprawy, ponieważ włościanom tym pozostało po 8 dziesiątyn nadanych gruntów na duszę.

W gubernjach archangielskiej, wologodzkiej, wiac- kiej, ołoneńskiej, orenburskiej, permskiej i ufińskiej, dochód z gruntów włościańskich nie był określony i opła- ta czynszowa była opłacana według liczby dusz. Z tego powodu należało: 1) wymierzyć rozległość i oznaczyć granice gruntów nadawanych włościanom, przytem na nowo wyznaczyć i ograniczyć te grunta tam, gdzie nie miały one stałych granic w skutku ugorowego syste- matu gospodarstwa; 2) okazać włościanom granice i obliczenie ich gruntów i poprawić obrachunek, jeżeli zarzuty włościan będą uznane za uzasadnione; 3) ozna- czyć w sposób uproszczony, bez szczegółowego kadastru, dochód z nadawanych gruntów; 4) rozłożyć na zasadzie tych danych pomiędzy wsiami ogólną sumę czynszowej opłaty. Do 1 stycznia z ogólnej liczby wsi w tych gu- bernjach 18,020, z ludnością 991,059 dusz i z 9,405,626 dziesiątyn gruntu, wymierzone zostały nadające się grunta w 1,825 wsiach, w których liczy się 380,087 dusz i 3,734,199 dziesiątyn, to jest 38,3%. Okazano 220 wsiom (38,089 dusz) ilość nadawanych im gruntów — 557,007 dziesiątyn (3,8%).

Przepisy o urządzeniu włościan w dobrach rządo- wych w obwodzie besarabskim. Najwyżej zostały zatwier- dzone 29 grudnia 1869 r. W Besarabji, tak samo jak w gubernjach północno-wschodnich, kadastru nie było, a opłata czynszowa opłacana była od wsi i rodzin. Do 1 stycznia 1871 r. zostało ułożone i okazane włościanom obliczenie, ze wszystkich znajdujących się w Besarabji 80 wsi, w których liczy się 32,392 dusze z 260,466 dziesiątyn gruntu.

Przepisy dotyczące włościan rządowych były zastoso- wane i do włościan, osiedlonych w dobrach, nabytych przez skarb od prywatnych właścicieli. Do 1 stycznia 1870 r. z 14 gubernji pierwszej kolei, w 12 gubernjach przepisy te były zastosowane do 73 dóbr z ogólnej liczby 75. W 1870 r. ukończone zostały obrachowania i w po- zostających dwóch dobrach (7 wsi, 1,404 dusz, 5,938 dziesiątyn, nabytych przez skarb za 383,184 rub. 87 kop.) W 13 gubernjach drugiej kolei znajduje się 89 zaludnio- nych dóbr nabytych przez skarb. Do nich jeszcze nie został zastosowany rozkaz z 17 grudnia 1866 r., albowiem do obliczenia wartości gruntów nadanych włościan- om w tych dobrach, na podstawie kapitalizacji opłaty czynszowej, będzie można przystąpić dopiero po ozna- czeniu opłaty czynszowej włościan rządowych tych gu-

bernij, stosownie do której będzie oznaczona opłata i włościan byłych dóbr prywatnych. Do końca 1870 r. opłata czynszowa oznaczona została w trzech gubernjach drugiej kolei.

Journal de St.-Petersbourg donosi, że 14 (26) kwie- tnia, książę Henryk VII Reuss, przyjmowany był na posłu- chaniu u Najjaśniejszego Pana. Książę doręczył Jego Cesarskiej Mości nowe swe listy, przez które cesarz nie- miecki i król pruski uwierzytelnia go przy dworze Ce- sarsko-ruskim, w charakterze posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego cesarstwa niemieckiego.

Gen. Urzęd. pisze, że 18-go kwietnia, na 387 wior- ście kolei żelaznej petersbursko-warszawskiej, między stacjami iwanowską a korsowską, o godzinie 6-jej z rana, lokomotywa i tender pociągu kurjerskiego Nr. 4, zesko- czyły z szyn i spadły do rowu; skutkiem czego, idące za nimi brankard i wagon I-jej klasy legły bokiem na planie drogi, a reszta wagonów tylko zeszy z szyn. Przyczem pomocnik maszynisty i palacz utracili życie, a maszynista zraniony został; z pasażerów zaś nikt nie poniósł szwanku, oprócz jednej osoby, lekko uderzonej w ramię. Kolej w tymże dniu została uprzątniona i na- prawiona, a o przyczynie wypadku zarządono formalne śledztwo.

W przedmiocie projektu kolei żelaznej warszaw- sko-wrocławskiej, Gaz. Warsz. podaje następujący arty- kuł, przysłany jej z Wrocławia: Budowa kolei żelaznej, mającej w najkrótszym kierunku łączyć Warszawę i miasto fabryczne w Wrocławiu, — w Pruszech od miasta Oleśnicy (gdzie przechodzi kolej prawego brzegu Odry) do granicy Królestwa Polskiego w Podzamczu pod miastem Wieruszowem, posuwa się szybko, tak, że już w je- sieni roku bieżącego część ta ma być otwarta. Zda się, że co do kierunku całej linii nie może być wątpliwości, i że przedłużenie jej w Królestwie Polskiem od Wieruszow- a do Łodzi o mil kilkanaście tylko, prędzej lub później nastąpi. Tymczasem spotyka się jeszcze w gazetach wzmianka o linii z Wrocławia na Kalisz, jak gdyby linja przez Kepno-Wieruszów nie była już czynnym spełnio- nym. Za obraniem tej linii przemawiały i przemawiają dotąd stanowcze względy. Głównym celem budowy ko- lei żelaznej jest skrócenie czasu potrzebnego do przeby- cia z jednego ważnego punktu do drugiego. Warszawa połączona jest z Wrocławiem w kierunku krzywym, a ztąd zbyt odległym, przez Sosnowiec i Częstochów. Najkrót- sza droga prowadzi dawnym pocztowym i handlowym traktem przez Sieradz, Wieruszów, Kepno i Oleśnicę. Tamtędy przed wybudowaniem szosy z Warszawy do Kalisza, chodzily dylizansy pocztowe, i prowadzo- no towary z Wrocławia do Warszawy. Na tę linję zwró- cono głównie uwagę, przy projekcie budowy kolei, mają- cej łączyć wprost Wrocław z Warszawą przez miasto fabryczne. Jest ona 24 mile krótsza od drogi żelaznej, łączy dotąd dwa miasta, a o 7 mil od linii przez Ka- lisz. Ten wzgląd przeważnie wpłynął na jej wybór. Kierunek na Kalisz mógłby być otrzymany pierwszeństwem, to jest: możnaby było odstąpić od głównego celu skróce- nia o ile się da odległości, gdyby na nim znajdował się jakiś ważny punkt handlowy lub przemysłowy, albo mia- sto z ludnością znaczną; przynajmniej kilkadziesiąt ty- sięcy wynoszącą, co by przedstawiało widoki pokrycia kosztów budowy drogi o 7 mil dłużej, przyczyniło się do ożywienia znacznie ruchu na całej linii, a tem samem równowagę niedogodność z przedłużenia wynikającą. Otóż Kalisz, jakkolwiek jest jednym ze znaczniejszych miast w Królestwie, nie posiada ani tak wielkiej ludności lub fabryk, ani prowadzi tak obszernego handlu, aby to usprawiedliwiało znaczne zboczenie od prostej i lepszego, a tem samem najkrótszej linii. Towarzystwo budowy kolei do granicy w Pruszech, starając się o koncesję w Królestwie Polskiem, zwróciło także uwagę i na interes Kalisza, ofiarując podobno gotowość wybudowania bocz- nej kolei w pobliżu Kalisza, która by została połączona z projektowaną linią od kolei górno-szlacheckiej do pruskiej wschodnio-północnych dla przewozu węgla prowadzić mającej. Tym sposobem dla przewoźny interes Kalisza zo- stałby pogodzony z interesem Wrocławia i Warszawy oraz miast fabrycznych. Z uwagi na interes Kalisza, moż- na wiele przytoczyć za linję przez to miasto, ale z uwa- gi na interes Warszawy, Wrocławia i miast fabrycznych w Królestwie Polskiem, linja obecnie obrana ma za sobą wzgląd i cel główny — największe ile można skrócenie od- ległości. Przed tym nieprzepartym względem, inne ubo- czne ustępują.

W przedmiocie projektu kolei żelaznej warszaw- sko-wrocławskiej, Gaz. Warsz. podaje następujący arty- kuł, przysłany jej z Wrocławia: Budowa kolei żelaznej, mającej w najkrótszym kierunku łączyć Warszawę i miasto fabryczne w Wrocławiu, — w Pruszech od miasta Oleśnicy (gdzie przechodzi kolej prawego brzegu Odry) do granicy Królestwa Polskiego w Podzamczu pod miastem Wieruszowem, posuwa się szybko, tak, że już w je- sieni roku bieżącego część ta ma być otwarta. Zda się, że co do kierunku całej linii nie może być wątpliwości, i że przedłużenie jej w Królestwie Polskiem od Wieruszow- a do Łodzi o mil kilkanaście tylko, prędzej lub później nastąpi. Tymczasem spotyka się jeszcze w gazetach wzmianka o linii z Wrocławia na Kalisz, jak gdyby linja przez Kepno-Wieruszów nie była już czynnym spełnio- nym. Za obraniem tej linii przemawiały i przemawiają dotąd stanowcze względy. Głównym celem budowy ko- lei żelaznej jest skrócenie czasu potrzebnego do przeby- cia z jednego ważnego punktu do drugiego. Warszawa połączona jest z Wrocławiem w kierunku krzywym, a ztąd zbyt odległym, przez Sosnowiec i Częstochów. Najkrót- sza droga prowadzi dawnym pocztowym i handlowym traktem przez Sieradz, Wieruszów, Kepno i Oleśnicę. Tamtędy przed wybudowaniem szosy z Warszawy do Kalisza, chodzily dylizansy pocztowe, i prowadzo- no towary z Wrocławia do Warszawy. Na tę linję zwró- cono głównie uwagę, przy projekcie budowy kolei, mają- cej łączyć wprost Wrocław z Warszawą przez miasto fabryczne. Jest ona 24 mile krótsza od drogi żelaznej, łączy dotąd dwa miasta, a o 7 mil od linii przez Ka- lisz. Ten wzgląd przeważnie wpłynął na jej wybór. Kierunek na Kalisz mógłby być otrzymany pierwszeństwem, to jest: możnaby było odstąpić od głównego celu skróce- nia o ile się da odległości, gdyby na nim znajdował się jakiś ważny punkt handlowy lub przemysłowy, albo mia- sto z ludnością znaczną; przynajmniej kilkadziesiąt ty- sięcy wynoszącą, co by przedstawiało widoki pokrycia kosztów budowy drogi o 7 mil dłużej, przyczyniło się do ożywienia znacznie ruchu na całej linii, a tem samem równowagę niedogodność z przedłużenia wynikającą. Otóż Kalisz, jakkolwiek jest jednym ze znaczniejszych miast w Królestwie, nie posiada ani tak wielkiej ludności lub fabryk, ani prowadzi tak obszernego handlu, aby to usprawiedliwiało znaczne zboczenie od prostej i lepszego, a tem samem najkrótszej linii. Towarzystwo budowy kolei do granicy w Pruszech, starając się o koncesję w Królestwie Polskiem, zwróciło także uwagę i na interes Kalisza, ofiarując podobno gotowość wybudowania bocz- nej kolei w pobliżu Kalisza, która by została połączona z projektowaną linią od kolei górno-szlacheckiej do pruskiej wschodnio-północnych dla przewozu węgla prowadzić mającej. Tym sposobem dla przewoźny interes Kalisza zo- stałby pogodzony z interesem Wrocławia i Warszawy oraz miast fabrycznych. Z uwagi na interes Kalisza, moż- na wiele przytoczyć za linję przez to miasto, ale z uwa- gi na interes Warszawy, Wrocławia i miast fabrycznych w Królestwie Polskiem, linja obecnie obrana ma za sobą wzgląd i cel główny — największe ile można skrócenie od- ległości. Przed tym nieprzepartym względem, inne ubo- czne ustępują.

W przedmiocie projektu kolei żelaznej warszaw- sko-wrocławskiej, Gaz. Warsz. podaje następujący arty- kuł, przysłany jej z Wrocławia: Budowa kolei żelaznej, mającej w najkrótszym kierunku łączyć Warszawę i miasto fabryczne w Wrocławiu, — w Pruszech od miasta Oleśnicy (gdzie przechodzi kolej prawego brzegu Odry) do granicy Królestwa Polskiego w Podzamczu pod miastem Wieruszowem, posuwa się szybko, tak, że już w je- sieni roku bieżącego część ta ma być otwarta. Zda się, że co do kierunku całej linii nie może być wątpliwości, i że przedłużenie jej w Królestwie Polskiem od Wieruszow- a do Łodzi o mil kilkanaście tylko, prędzej lub później nastąpi. Tymczasem spotyka się jeszcze w gazetach wzmianka o linii z Wrocławia na Kalisz, jak gdyby linja przez Kepno-Wieruszów nie była już czynnym spełnio- nym. Za obraniem tej linii przemawiały i przemawiają dotąd stanowcze względy. Głównym celem budowy ko- lei żelaznej jest skrócenie czasu potrzebnego do przeby- cia z jednego ważnego punktu do drugiego. Warszawa połączona jest z Wrocławiem w kierunku krzywym, a ztąd zbyt odległym, przez Sosnowiec i Częstochów. Najkrót- sza droga prowadzi dawnym pocztowym i handlowym traktem przez Sieradz, Wieruszów, Kepno i Oleśnicę. Tamtędy przed wybudowaniem szosy z Warszawy do Kalisza, chodzily dylizansy pocztowe, i prowadzo- no towary z Wrocławia do Warszawy. Na tę linję zwró- cono głównie uwagę, przy projekcie budowy kolei, mają- cej łączyć wprost Wrocław z Warszawą przez miasto fabryczne. Jest ona 24 mile krótsza od drogi żelaznej, łączy dotąd dwa miasta, a o 7 mil od linii przez Ka- lisz. Ten wzgląd przeważnie wpłynął na jej wybór. Kierunek na Kalisz mógłby być otrzymany pierwszeństwem, to jest: możnaby było odstąpić od głównego celu skróce- nia o ile się da odległości, gdyby na nim znajdował się jakiś ważny punkt handlowy lub przemysłowy, albo mia- sto z ludnością znaczną; przynajmniej kilkadziesiąt ty- sięcy wynoszącą, co by przedstawiało widoki pokrycia kosztów budowy drogi o 7 mil dłużej, przyczyniło się do ożywienia znacznie ruchu na całej linii, a tem samem równowagę niedogodność z przedłużenia wynikającą. Otóż Kalisz, jakkolwiek jest jednym ze znaczniejszych miast w Królestwie, nie posiada ani tak wielkiej ludności lub fabryk, ani prowadzi tak obszernego handlu, aby to usprawiedliwiało znaczne zboczenie od prostej i lepszego, a tem samem najkrótszej linii. Towarzystwo budowy kolei do granicy w Pruszech, starając się o koncesję w Królestwie Polskiem, zwróciło także uwagę i na interes Kalisza, ofiarując podobno gotowość wybudowania bocz- nej kolei w pobliżu Kalisza, która by została połączona z projektowaną linią od kolei górno-szlacheckiej do pruskiej wschodnio-północnych dla przewozu węgla prowadzić mającej. Tym sposobem dla przewoźny interes Kalisza zo- stałby pogodzony z interesem Wrocławia i Warszawy oraz miast fabrycznych. Z uwagi na interes Kalisza, moż- na wiele przytoczyć za linję przez to miasto, ale z uwa- gi na interes Warszawy, Wrocławia i miast fabrycznych w Królestwie Polskiem, linja obecnie obrana ma za sobą wzgląd i cel główny — największe ile można skrócenie od- ległości. Przed tym nieprzepartym względem, inne ubo- czne ustępują.

W przedmiocie projektu kolei żelaznej warszaw- sko-wrocławskiej, Gaz. Warsz. podaje następujący arty- kuł, przysłany jej z Wrocławia: Budowa kolei żelaznej, mającej w najkrótszym kierunku łączyć Warszawę i miasto fabryczne w Wrocławiu, — w Pruszech od miasta Oleśnicy (gdzie przechodzi kolej prawego brzegu Odry) do granicy Królestwa Polskiego w Podzamczu pod miastem Wieruszowem, posuwa się szybko, tak, że już w je- sieni roku bieżącego część ta ma być otwarta. Zda się, że co do kierunku całej linii nie może być wątpliwości, i że przedłużenie jej w Królestwie Polskiem od Wieruszow- a do Łodzi o mil kilkanaście tylko, prędzej lub później nastąpi. Tymczasem spotyka się jeszcze w gazetach wzmianka o linii z Wrocławia na Kalisz, jak gdyby linja przez Kepno-Wieruszów nie była już czynnym spełnio- nym. Za obraniem tej linii przemawiały i przemawiają dotąd stanowcze względy. Głównym celem budowy ko- lei żelaznej jest skrócenie czasu potrzebnego do przeby- cia z jednego ważnego punktu do drugiego. Warszawa połączona jest z Wrocławiem w kierunku krzywym, a ztąd zbyt odległym, przez Sosnowiec i Częstochów. Najkrót- sza droga prowadzi dawnym pocztowym i handlowym traktem przez Sieradz, Wieruszów, Kepno i Oleśnicę. Tamtędy przed wybudowaniem szosy z Warszawy do Kalisza, chodzily dylizansy pocztowe, i prowadzo- no towary z Wrocławia do Warszawy. Na tę linję zwró- cono głównie uwagę, przy projekcie budowy kolei, mają- cej łączyć wprost Wrocław z Warszawą przez miasto fabryczne. Jest ona 24 mile krótsza od drogi żelaznej, łączy dotąd dwa miasta, a o 7 mil od linii przez Ka- lisz. Ten wzgląd przeważnie wpłynął na jej wybór. Kierunek na Kalisz mógłby być otrzymany pierwszeństwem, to jest: możnaby było odstąpić od głównego celu skróce- nia o ile się da odległości, gdyby na nim znajdował się jakiś ważny punkt handlowy lub przemysłowy, albo mia- sto z ludnością znaczną; przynajmniej kilkadziesiąt ty- sięcy wynoszącą, co by przedstawiało widoki pokrycia kosztów budowy drogi o 7 mil dłużej, przyczyniło się do ożywienia znacznie ruchu na całej linii, a tem samem równowagę niedogodność z przedłużenia wynikającą. Otóż Kalisz, jakkolwiek jest jednym ze znaczniejszych miast w Królestwie, nie posiada ani tak wielkiej ludności lub fabryk, ani prowadzi tak obszernego handlu, aby to usprawiedliwiało znaczne zboczenie od prostej i lepszego, a tem samem najkrótszej linii. Towarzystwo budowy kolei do granicy w Pruszech, starając się o koncesję w Królestwie Polskiem, zwróciło także uwagę i na interes Kalisza, ofiarując podobno gotowość wybudowania bocz- nej kolei w pobliżu Kalisza, która by została połączona z projektowaną linią od kolei górno-szlacheckiej do pruskiej wschodnio-północnych dla przewozu węgla prowadzić mającej. Tym sposobem dla przewoźny interes Kalisza zo- stałby pogodzony z interesem Wrocławia i Warszawy oraz miast fabrycznych. Z uwagi na interes Kalisza, moż- na wiele przytoczyć za linję przez to miasto, ale z uwa- gi na interes Warszawy, Wrocławia i miast fabrycznych w Królestwie Polskiem, linja obecnie obrana ma za sobą wzgląd i cel główny — największe ile można skrócenie od- ległości. Przed tym nieprzepartym względem, inne ubo- czne ustępują.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Warszawa, dnia 27 kwietnia (9 maja).

Jeszcze nie prędko przewidywany jest koniec francuskiej wojny domowej; ani wojskowe powo- dzenia wersalczyków, ani usiłowania pojednawcze pochodzące z Paryża i prowincji, nie wydają pożą- danych rezultatów. Ci, którzy wierzyli okólnikom Thiersa, silnie uderzeni są długim trwaniem walki, dla tego, że naczelnik władzy wykonawczej nie opuszczał sposobności dla wykazywania niemocy powstania i blizkiego rozwiązania. Tymczasem mi- nęło już sześć tygodni od dnia w którym rząd od- dał się z Paryża, a czy rzeczy daleko posunęły się naprzód? Czy było zrobione wszystko czego wy- magało położenie? Czy rząd wersalski okazał nie- zbędną w takich okolicznościach energię i czy jest otoczony, — co jest najgłośniejsze — zdolnościami wojskowemi? Wszystko to są pytania, na które trudno udzielić bezzonnych odpowiedzi, chociaż nie ma braku danych, pozwalających krytycznie roz- bierać działania rządu wersalskiego. Tak, pomię- dzy innymi bardzo jest dziwnem, że nie natężył wszelkich usiłowań dla najspiesniejszego wypła- cenia Prusom 500 milionów, co dałoby mu możność za- jęcia opuszczonych przez wojska niemieckie wscho- dnich fortów, z których Aubervilliers i Romainville pa- nują nad dzielnicami Belleville i La Villette, miejscem pobytu żywiłków rewolucyjnych ludności paryskiej. Jeżeli już raz bombardowanie uznane zostało za jedyny środek opamiętania Paryża, to zdaje się, najpraktyczniej byłoby skierować je prze- ważnie na tę część Paryża, która głównie utrzy- muje obecny porządek a raczej nieporządek rzeczy w stolicy! Przedsięwzięte regularne oblężenie po- łudniowych fortów postępowałoby swoją drogą, a po takim łącznym działaniu, możnaby było spo- dziewać się poważnych rezultatów. Pomimo wszel- kich nieszczęść Francji i upadku jej materialnych sił, trudno przypuścić, żeby rząd jej rzeczywiście nie mógł dostać 500 milionów, tembardziej, że prze- dłużenie wojennego statu quo będzie kosztowało

znaczące sumy, nie mówiąc już o oskarżeniach o niestawność, któremi bezustannie obsypują p. Thiersa.

Ostatni okólnik naczelnika władzy wykonaw- czej odpiera te oskarżenia tem, że wystawia nad- zwyczajną szybkość i godną uwagi sztukę z jakimi prowadzone są roboty oblężnicze. Nie mając moż- ności przekonania się o słuszności tych zapewnień, trzeba wierzyć na słowo, chociaż jest to nader tru- dno, po tak często i w tak znacznych rozmiarach podawanych kłamstwach. Najlepiej sędzić z rezul- tatów. Tymczasem ostatnie doniesienia z Wersalu przyniosły nam wiadomości o zajęciu przez wojska rządowe Moulin Sacquet, wyniosłości znajdującej się naprzeciw fortów Ivry i Bicetre. Walka była gorąca i kosztowała federalistów 150 poległych i 300 jenców. Punkt ten niezawo- nie został zajęty w celu obstrzelania znajdujących się naprzeciw niego fortów, i należało przypuszczać, iż bez- zwłocznie zajęto się tam ustawieniem baterji. Ale zaraz po wiadomości o zajęciu Moulin Sacquet, telegram doniósł, że wersalczyki byli zmuszeni opu- ścić zajęta przez nich pozycję, dla tego, że nie moż- na się na niej utrzymać w skutku ognia fortów. Zródło wiadomości, — Paryż, — niezawodnie jest po- dejrzane; ale w samem doniesieniu nie ma nic nie- prawdopodobnego; przyzwyczajeni jesteśmy przez obecną walkę do takich faktów i dopuszczamy myśl, że francuzi generalowie zdecydowali atako- wanie miejscowości nieznaney im szczegółowo i nie- dostatecznie osłoniętej do ustawienia baterji.

Usiłowania w celu pokojowego załatwienia o- becnego położenia, także nie przedstawiają nic po- cieszącego. „Liga republikańska“ krząda się wiele, ale raczej, jak się zdaje, dla własnego zadowolenia, niż z życzeniem położenia rzeczywiście konca oburzającemu widokowi przelewu krwi, inaczej „li- ga“ proponowałaby praktyczniejsze środki od tych, z jakimi występuje. Propozycje te równają się u- stępstwom co do wszystkich głównych kwestij na korzyść gminy; zrobienie tego znaczyłoby wydanie wyroku na samego siebie. a ten raz proponuje ona dwudziestodniowe zawieszenie broni, dla tego, iżby wybrani z obu obozów ludzie mogli zdać sobie jasno sprawę z położenia rzeczy i zaproponować środki dla zatamowania wojny domowej. Ale gmi- na niezgodziła się na myśl „ligi“, tak że ta ostatnia znajduje się w nader dziwnem położeniu, niepry- znanego z obu stron rozjemcy. Członkowie Ijńskiej rady municypalnej, którzy przyjeżdżali w tymże samym celu, także nic nie osiągnęli: żądali oni pod- legania rządu wersalskiego gminie. Tym sposobem walka po dawnemu będzie trwała, co stanowi praw- dziwy skandal dla współczesnej cywilizacji. Pow- stanie paryzkie jest najpotworniejszym przejawem siły, jaki dał się kiedykolwiek widzieć. Pogład nasz znany jest czytelnikom: bezwarunkowo odrzucamy wszelki pozór tego ruchu; ale mamy przed sobą in- nego rodzaju wyrok, pochodzący od człowieka, który całe swe życie poświęcił rewolucji — Mazzi- niego. Wyrok jego nad gminą, jest najdotkliwszym z wszystkich zadanych jej moralnych ciosów. W dzienniku Roma del Popolo pisze on co nastę- puje: „Powstanie paryzkie, niespodzianie powstałe i bez planu przygotowawczego, pomieszane z czysto ujemnymi żywiołami starej szkoły socjalnej, porzu- cone przez wszystkich poważnych republikańców Francji, przeciw któremu walczą z taką zajadłością i bez braterskiego ducha ustępstw (?) ludzie, którzy powinni byli, ale nie śmieli walczyć z cu- dzoziemcami — powstanie paryzkie powinno było zniknąć dla tego, że oddało się panującemu mate- rializmowi i przyjęło program, który jeżeli kiedy- kolwiek zamieni się na prawo dla całego kraju, cofnie Francję do wieków średnich, i nie na lata, ale na wieki odejmie jej wszelką nadzieję odrodze- nia.“

Taki jest wyrok starego republikańca. Wed- ług naszego zdania, jest to fakt tak ważny, że nie uważaliśmy się w prawie pominąć go milczeniem; dowodzi on jeszcze raz, że rewolucja francuska grzeszy nie tylko przeciwko logice rozwoju history- cznego, ale pozbawiona jest w swym gruncie ży- wiłków uczciwych. Nie ulega wątpliwości, że na- stępnie, do przypadkowego powstającego rządu, przy- stali tacy ludzie, którzy przy początku rządu stali całkiem na uboczu, ale przystali w imię wolności municypalnej, która zupełnie osłoniła inne dążenia bohaterów z 18-go marca; dla tego to, dzieląc zwo- lenników gminy na dwie kategorie współników i o- szukanych, zaliczamy ich do ostatniej. Jeżeli z jednej strony gmina zmartwi się suro- wością starego rewolucjonisty Mazziniego, to z dru- giej pocieszy się pobłażliwością kanclerza cesarstwa niemieckiego, księcia Bismarcka.

Mowa, w której wspomniano o gminie pa- ryzkiej, miana była z powodu projektu do prawa o przyłączeniu Alzacji i Lotaryngji. Przedstawi- wszy w pobieżnych rysach przyczynę wojny z Fran- cją i dowiedziwszy konieczności posiadania zabranych Francji twierdz, przeszedł on do przyszłych sto- sunków nowo nabytych ziem z cesarstwem niemie- ckim. Przyznał on ich antypatję do Niemiec, — zrzeczność męża stanu, — ale spodziewa się, że nowa ich ojczyzna potrafi zasłużyć na całkowitą ich sym- patję. Według jego zdania, jednym ze środków o- sięgnięcia tego celu, jest rozwój gminnych swobód daleko większy, aniżeli istnieje we Francji. Przy- tem wykazał, że istota dążeń powstania paryzkie- go zawiera w sobie zdrowe ziarno. „To nowe ziar- no,“ — powiedział książę Bismarck, — „pozwalał so- bie określić jednym słowem — niemiecka organizacja miejska. Gdyby gmina ją posiadała, to najlepszy z jej zwolenników byłoby zadowolniony.“

Natężone stosunki, jakie ustanowiły się pomię- dzy rządami berlińskimi i wersalskimi, grożą przy- braniem najniekorzystniejszego dla Francji obrotu: w skutku zwlekania ze strony francuskiej układów

pokojowych w Brukseli, Prusy, jak powiada- ją, wysłały do Wersalu notę w kształcie ultimatum, w której groziły odwołaniem swego pełnomocnika z Brukseli. Tem objasnia się zjazd w Frankfurcie Favre'a z Bismarckiem. Na ten raz prawdopodob- nie dojdą do ostatecznego porozumienia, ale nie należy spodziewać się szczególnych ustępstw ze strony kanclerza niemieckiego. Bardzo być może, iż znów zostanie podjęta kwestja o traktacie han- dlowym pomiędzy Niemcami a Francją, a w takim razie można spodziewać się ulżenia uciążliwych dla Francji warunków pokoju.

Projekt hrabiego Hobenwartha o rozszerzeniu praw sejmów krajowych, doznał pierwszj porażki. Komitet z 24 członków, któremu poru- czono było roztrząśnienie propozycji, postanowił większością głosów zaproponować izbie przejście do porządku dziennego, to jest całkowite i bez apela- cji jej odrzucenie. Jakie smutne zakończenie, tak uro- czyscie ogłoszonego programu, w którym było wszystko: i jedność państwa i wolność oddzielnych części, i harmonja całości, i prawdziwie austriacka polityka. Ta ostatnia stanowi niezaprzeczoną wia- domość, wystąpił z prawdziwie austriacką polity- ką; niestety, w Austrii mianowicie nie poszczęśli- ło się jej. Ale nikt się nie dziwi. Przedsiębrane cią- głe doświadczenia z organizmem państwowym; nie mają poważnego znaczenia. Gabinet następują- cych po drugich, nie długo bawiąc; każdy przynosi swe wysokie panaceum, mające wzmocnić monar- chję austriacką, ale przekonawszy się, że jego śro- dek jest tylko paljatywem, spokojuje usua się. Tak nięką jeden po drugim, nie pozostawiając in- nych wspomnień, oprócz imion własnych. Na ten raz jednak więcej było gadania o gabiniecie niż kiedykolwiek, a to zdwoich bardzo uzasadnionych przy- czyn: naprzód chciano wiedzieć, jaka różnica zacho- dzi pomiędzy polityką austriacką a prawdziwie au- striacką; a powtóre, jakim sposobem potrafią znieść się razem — hrabia Hobenwarth, oświadczający, że dla przywrócenia wewnętrznego pokoju, chętnie będzie pomagał do zmiany drogą konstytucyjną instytucji, które ograniczają konstytucyjną auto- nomję krajów koronnych bardziej aniżeli tego wy- magają ogólne interesa państwa, — p. von Schmer- ling, przez izby wyższej, który powiedział, że zmiany zmierzające jedynie do rozszerzenia auto- nmji krajów koronnych „nigdy nie mogą być przyjęte przez izbę“. Zestawienie tych dwóch programów, stanowi całkowitą charakterystykę spraw austriac- kich. Komentarze byłyby tu zbyteczne. Dla tego wstrzymujemy się od nich, zastrzegając sobie je- dnakże i dalsze baczenie na prawdziwie austriac- kiego ministra i jego politykę, która, wnosząc z pierwszej próby, bardzo wiele obiecuje na przy- szłość.

Francja.

Korespondent paryzki Norda, pisze pod dniami 4-m maja: Z tonu niektórych dzienników komunalnych łatwo można domyślić się, że nie za samo tylko wzie- ranie się natarczywe do prowadzenia pokojowych nego- cjać, obywatel Cluseret, delegowany do wydziału woj- ny, został aresztowany; w istocie nie za swoje uczucia pokojowe, nie bezinteresowne zresztą, stracono tego- jenerala, lecz, jak utrzymują, za to że zamierzal on prowadzić z Wersalem układy na swój własny rachunek, bez wiadomości komuny. Upatrzono w tem zdra- dę, a przynajmniej krok stanowiący o osiągnięciu dy- ktatury, do której Cluseret bezwzględnie dążył. Otóż, komuna, parta przez kondotjerów i przez stronnictwo pragnące „walki na zabój“, o którego wpływ przeważny w ratunku, nieraz już sparaliżował wykonanie najlepiej wyrozumowanych planów politycznych, — komuna po- wtarzam — przestraszona widmem dyktatury, zagrażają- cjej istnieniu — rzuciła się w objęcia innej znowu dykta- tury, jeszcze może groźniejszej, jeżeli to być może, to jest dyktatury „komitetu oczenia publicznego“. Niektó- rzy mniemają nawet — a mniemanie to potwierdzać się zdają ostatnie sprawozdania z posiedzeń w ratunku, że tam chciano tylko po prostu, utworzyć komitet prze- znaczony do uporządkowania i zjednoczenia w pewien system, czynności i poruszeń machiny rządowej, działą- jącej tak beładnie, lecz widocznem jest i to, że chciano przedewszystkiem zabezpieczyć się przed nacis- kiem władzy wojskowej i odizolować skutecznie przeciw- tendencjom stronnictwa głosującego za oporem do o- stateczności. W każdym razie ogół tak zrozumiał całe te manewry komuny, a obywatel, będący członkiem „komitetu oczenia publicznego“, p. Felix Pyat, ogło- sił wczoraj w swoim organie le Vengeur podpisany przez siebie list, który nadał niemałe znaczenie szerzonym się niewiadomo z jakiego pogłoskom, dowodzącym, że ko- mitet oczenia publicznego, na to tylko został utwor- zony, ażeby zawiązał układy o pokój, bez żadnego w- swych działaniach sciesnienia. Czy to prawda lub nie? — niewiadomo, to pewna wszelako, że list obywatela Pyat'a do p. Thiers'a, nagli o zawarciu pokoju z takim zapalem i przekonaniem, że uczyniłby za-czynt nawet tak arcy-pokojowej lidze republikańskiej i sprzymie- rzonym z nią wolno-mularzom. A propos tych dwóch instytucji, obowiązany jestem donieść wam, że liga, za- przestawszy chwilowo swych działań wyborczych, może raczej chcąc wystąpić na plac, z dwoma naraz kwestjami, ściśle połączonemi, zadecydowała iż wysła- nową deputację do Wersalu i drugą taką do komuny. Tym razem przeciw, liga okazuje się już mniej wynag- ającą: domaga się bowiem tylko pewnego przerwania w walce, dozwolającego reprezentantom dwóch władz wyszukać i rozebrać podstawy dążące do pojednania. Zawsze więc tylko ogólniki, jak widziacie — które do- niczego doprowadzić nie mogą, bo rozumie się, że przyszłoby przedewszystkiem do wyboru jakiegoś sądu arbitrow — za których osobistością, jak również i za kompetencją — a co najważniejsza, za pewnością spełnie- nia ich wyroku — rzecz nie można. Co do wolno-mu- larzy — jeżeli godzi się nadawać tę nazwę tłumowi in- dywiduów, z których połowa przynajmniej, wcale nie zna tajemniczych znaków wzajemnego poznawania się, chociaż nosi insygnja massonickie, jak mnie o tem istni- członkowie tego towarzystwa, znani mi dobrze, zape- wniłi, przekonawszy się sami, podczas odbytej nie- dawno uroczystej procesji wolno-mularskiej; — co się- więc tyczy wolno-mularzy, to zeszli się oni onegdaj w liczbie 5 do 6-u tysięcy osób, jak pisze dziennik Commune i postanowili, na żądanie obywatela Ranvier, zostawić na walach swoje chorągwie, które ztamtąd up- rzątnęli byli, dla uszczerbienia ich, zarówno przed gra- natami wersalczyków, jak i przed drwinami paryżan

Zdaje się jednak, że to jest pretekstem jedynie — rzeczywiste zaś chcą oni uzyskać pozwolenie, na wypuszczenie ztamtąd balonów nacechowanych tajemniczymi znakami masońskimi, któreby zainicjowały program zjednoczenia się z komuną, a obok tego zapewne i te kaski, któremi komuna karmi dotąd paryżan. Raz już dawniej, powiedziałem wam, że to jest komedia tylko, gdyż korespondencja przez pocztę, pomimo Wersalu, jest stosunkowo dość łatwa jeszcze. — lecz chcą przyzwyczać publiczność do wysyłek podobnego rodzaju a później, w danej chwili, balony znacznie większe — uniosą coś daleko cięższego niż te programy.

W le Nord z dnia 4-go maja czytamy: Dla tych, którzy stawiają sobie pytanie, jakie będą ciągłe warunki, w których Paryż i inne wielkie miasta Francji, zostawiały pod rządem komunalnym i ultra-demokratycznym, wynikłym z głosowania powszechnego, będzie może zajmującą rzeczą zwrócić uwagę na wrażenie, jakie wywołały wypadki paryżskie wszędzie, gdzie istnieją takie same zachwyceni żywieli. La Tribune, dziennik wychodzący w Nowym-Jorku, po wylczeniu nadużyć i arbitralnych postępów dokonanych przez powstanców paryżskich, zapytuje się z przerażeniem, czy metropolia Ameryki zdoła stanowczo uniknąć następstw, płynących z despotyzmu mas ludowych, który pod teraźniejszymi instytucjami, rozwinął się już, a mało co mniej, niż obecny despotyzm komuny paryżskiej. Ta ludność, — powiada La Tribune — która stanowi przewagę w naszym mieście od lat już tyłu i która grozi nam osiągnięciem takiegoż wpływu na sprawę państwa, rekrutuje się podobnie jak w Paryżu, po szynkowniach i po ryzynkach. Nie ma ona nic do stracenia przez oszczędzanie, bo nie posiada żadnej własności; wstrętem jest dla niej rząd ucziwy, bo każdy rząd ucziwy, musi być jej naturalnym nieprzyjacielem; uczyniła ona już tylko iluzyjnym głosowanie tajemne i zagarnęła całe sądownictwo, w posród którego przedstawiciele jej stanowią istotnie tylko nieznaczny mniejszość. Wprowadziła już nawet system konfiskaty pod najrozmaitszymi formami, do tego stopnia, że urzędy publiczne stały się nieznośnym prawem. Dwie części z funduszy, które ona wydziera od obywateli ucziwych, pod pozorem podatków, przeznaczona są na wyłączenie i osobistą korzyść pospółstwa. Z wyjątkiem powierzonych konwensansów, nie różni się dziś już ona z paryżką komuną, w sposobie odzierania towarzystw ubezpieczających, a środki przyjęte przez menesów pospółstwa w Nowym Jorku, zagrażają, podobnie jak oszczędności. System komuny paryżskiej, mający pretensję narzucania Francji swojej woli, z pogardą objawionych legalnie życzeń całego narodu, jest tylko rozwinięciem logicznym polityki demokratów nowo-jorkskich podczas wyborów. Wobec komisji municypalnych, prawdziwie skandalicznych, w obęg nadużyć niesprawiedliwych, podatków potwornych, i malwersacji wszelkiego rodzaju w administracjach dróg żelaznych, jak niemniej w sądach i nawet w głosowaniu powszechnem, tej ostatniej ucieczce wolnych ludów — zagrożeniu dziś na serio, jesteśmy już bardzo blisko tej chwili, w której żadna własność nie będzie bezpieczną i w której nasze pieniądze i nasza wolność, znajdują się na łańcuch najgorszej, części ludności naszej.

Włochy

Rzym, 4 maja. Ludwik Napoleon sprzedał rządowi włoskiemu, należące do niego ogrody farmazjańskie wraz z wykopaliskami za cenę, za jaką sam je nabył.

Turcja

Dziennik urzędowy rządu rumuńskiego ogłosił w tych czasach dłuższe ministra skarbu sprawozdanie, z którego następujące podajemy dane: Ponieważ nad budżetem za rok 1871 izba nie obradowała i takowego też nie uchwaliła, przeto zgłony jest rząd wziąć za podstawę dochodów i rozchodów państwa budżet zeszłoroczny. Lecz ponieważ budżet za rok 1870 obciążony jest znacznym niedoborem, przeto zapropował minister skarbu znaczne też dla wszystkich galezi zarządu redukcje, jako to: w ministerstwie robót publicznych w sumie 2,500,000 lei, w ministerstwie wojny w sumie 1,500,000, w ministerstwie skarbu w sumie 2,000,000, w ministerstwie oświecenia w sumie 800,000 i nareszcie w ministerstwie spraw zagranicznych w sumie 112,537 lei. Po uskutecznieniu tych redukcji, wynosić będą wydatki jeszcze 73,071,805 lei, a to dla rady ministrów 39,528, dla ministerstwa spraw wewnętrznych 8,287,910, dla ministerstwa spraw zagranicznych 556,121, sprawiedliwości 3,949,419, oświecenia 8,217,210, robót publicznych 13,533,078, skarbu 21,650,368, wojny 14,838,169, dla kredytów dodatkowych i kredytów nadzwyczajnych 2,000,000 lei. Dochody Rumunii wynoszą w ogólnej sumie 72,102,891 lei. Z tego wypada, że pozostaje niedobór 968,914 lei, który minister skarbu chce pokryć z przewyżek kasy likwidacyjnej i depozytalnej z roku administracyjnego 1870/71. Propozycje te przyjęła rada ministrów a książę Karol nadał im przez swą sankcję moc prawa. Ze zresztą rozwój stosunków w księstwach naddunajskich wszedł znowu na zwykłe tory, tego dowodem jest ta okoliczność, że generałi konsulowie Austrii, Rosji, Włoch i Niemiec, będący członkami komisji dunajskiej, udali się do Gala-czy, by tamże obejrzeć uskutecznie dotąd roboty i odbyć konferencje. Dalszym tego dowodem jest to, że i książę Karol wraz z małżonką swoją przedsięwzięli podróż do Moldawii, by się należycie przekonać o stanie administracji i potrzebach mieszkańców.

Ziemia słowiańska

W N. 86-m naszego Dziennika, pod rubryką „Ziemia słowiańska”, podaliśmy z gazety serbskiej urzędowej Jedinstwo, bardzo krótką wiadomość, zaprzeczającą solidarności pomiędzy rządem serbskim a p. Oreszkowiczem i generałem Stratimirowiczem. Komunikujemy obecnie w tym przedmiocie wiadomości bardziej szczegółowe. Oto mianowicie co pisze gazeta Jedinstwo: „Wiadomo, że nie przywiązujemy żadnej wagi do tych gazet serbskich, wychodzących w Nowym Sadzie, których kierunek tendencyjny przeciw Serbji widoczny jest dla każdego. Jeżeli postanowiliśmy obecnie zaprzeczyć wszelkim podejrzanym stosunkom z Pesztą, czynimy to nie dla tego, żeby tracić czas na polemiki z pomienionymi gazetami, lub żeby okazać pobłażanie dla niektórych organów powaźnych Chorwacji, lecz dla tego, żeby wyjaśnić raz na zawsze, w jaki sposób i przez jakie osobistości fabrykowane są wiadomości i telegramy przeciw Serbji. Głównym w tym wypadku działaczem jest generał Jerzy Stratimirowicz. Gdybyśmy chcieli powtarzać wszystko, co wiemy o nim ze źródła wiarogodnego, to moglibyśmy przytoczyć nie całkiem uczciwe powody jego działalności, oraz wykazać te intrzygi, któreś on omaniał redakcje gazet, godnych szkodliwego szacunku. Dostę będzie powiedzieć tym razem, że ofiarował on za pewną opłatą swe usługi gazetom belgradzkim; lecz ponieważ każdy serb gorliwie z doświadczenia, że w Belgradzie nie kupują patriotyzmu serbskiego i że odrażają tam z oburzeniem propozycje tego rodzaju, przeto oświadcza p. Stratimirowiczowi, że powinien poprzestać na własnych środkach. Co się tyczy p. Oreszkowicza, oświadczyć możemy, że rząd nasz nie powierzał mu nigdy misji politycznej do Pesztu, i że jeżeli powinien on odpowiadać sam za wszystkie swoje czynności. Oświadczenia raz na zawsze. Kto chce mieć do czynienia z p. Oreszkowiczem, ten powinien wiedzieć, że rząd serbski nie ma z nim żadnej styczności.

Korespondent wiedeński Narodnich Listow podał...

28-go kwietnia, zastanawiając się nad tem, ile kosztuje uposażenie ministrów przedlitawskich, wskazuje na zadanie, z jakim minister skarbu wystąpił niedawno w radzie państwa, co do udzielenia kredytu dodatkowego na uposażenie dla ministra Grocholskiego, w następujących rozmiarach: 8,400 guldenów płacy, 4,200 guldenów osobnego dodatku na administrację i 2,000 guldenów na miesięcznicę; oprócz tego rada ministerji ma pobierać 4,300 guldenów pensji i pewną sumę na mieszkanie.

Czesko-morawski dziennik Morawsko Orlice pisze: wydawane przez ministerstwo oświecenia pismo pod tytułem: Verordnungsblatt, zamieszcza między innymi ogłoszenia konkursów na wakujące posady w szkołach morawskich. W tem piśmie naprzykład czytamy, że tam lub tam, jest wakans na nauczyciela z językiem wykładowym słowiańskim (slawisch), lub językiem wykładowym morawskim (mahrisch). Pozwalamy sobie nadmienić rady ministerjalnemu, — powiada gazeta morawska — który ogłasza ten konkurs, że w tym razie, język słowiański jest takim samym nonsensem, jak gdybyśmy gdziekolwiek czytali, iż w takiej to szkole niemieckiej otworzył się wakans z językiem wykładowym „germańskim”; co się zaś tyczy języka „morawskiego”, jest to samo, jakby ogłaszano, że naprzykład gdziekolwiek, w Linciu otworzył się wakans z językiem wykładowym wyższo-austriackim. Rzeczywiście stanowimy szczerze wielkiego pokolenia słowiańskiego, z plemienia morawian, ale językiem naukowym w naszych szkołach jest język czeski (böhmisch).

W dziennikach czeskich z dnia 30-go kwietnia piszą, że już od czterech dni policjanci osadzają podwózkę uniwersytetu pragskiego, w gmachu klementyńskim, gdzie profesor Linker (który, jak wiadomo, wywołał przeciwko sobie demonstrację za napisaną w języku łaciniem ode na cześć zwycięstw pruskich) miewa prelekcje; policja pilnuje nawet ulicę, przy której on mieszka. Korespondent gazety Zuckert pisze z Zagrzebia 27-go kwietnia: W miarę zbliżania się dnia wyborów sejmowych, powstaje coraz większy ruch. Najprzód wypada nadmienić, jak postępuje stronnictwo madziarskie, (to jest chorwaki trzymający stronę madziarów). W organach i na zebraniach swoich rozprawia ono o nieskazitelnych charakterach, o gorącym patriotyzmie, o poświęceniu państwowemu (i o obronach konstytucji narodowej, (to jest o madziarach), słowem, o przedmiotach, których nigdy nie zalało i ktorými chce omanić niedoświadczonych wyborców. Madziarom używają przy wyborach wszelkich zakazanych środków, tak, że niektórzy deputowani zmuszeni byli zrezygnować swego mandatu. Z tego miasta donoszą, że z Bosnii w tych dniach przybyło do Zagrzebia 88 rodzin serbskich, które, unikając srogiego gwałtu tureckiego, szukają schronienia za granicą. — Rządy pandurskie dają się we znaki. Niedawno pandury wtargnęły do domu pewnego szanownego obywatela i znanego patrioty. Synowi jego, który spokojnie pracował na podwórzu, kazali porzucić zatrudnienie i iść za nimi do ich naczelnika; lecz gdy pandury nie mieli na piśmie polecenia aresztować go, nie chcieli on ich usłuchać. Lecz uprowadzili go oni przemocą. Wypadek ten rozprzysł publiczność. Co dalej zaszło, nie wiadomo. Gazeta Zuckert także pisze, że w Karłowcu (w Chorwacji), rada miejska obrala na członków honorowych, znanego kanonika uczonego, dokt. Raczky, i rektora Miskatowica. Stronnictwo narodowe zakłada tam bank przemysłowy.

Gazeta Tröler Stimmen zamieszcza następujący pogląd na propozycje autonomizacji hr. Hohenwartha: Jeżeli na propozycje pozostałoby tylko propozycja, to możemy z pewnością przepowiedzieć ministerstwu, że terazniejsze starcie stronnictw bardziej się jeszcze wzmoże, albowiem legalna opozycja nie widzi w tej propozycji rozszerzenia autonomii krajów, przyzycznej przez radę państwa, a tylko zupełne ograniczenie wpływu sejmów krajowych na prawodawstwo, co sprzeciwia się 19 par. organizacji ziemskiej. Legalna opozycja widzi, że pomieniona propozycja poddaje sejm krajowe zupełnie pod władzę rady państwa i w tym razie postąpiłoby chytroje, aniżeli w nakazaniu, wyborów do rady stanu; a przeto widzi ona także zamiar uciomnienia „świecnego” zgromadzenia, które staje się siedzibą sejmów. Legalna opozycja upatrjuje w propozycji cel zniszczenia samostojności pojedynczych krajów, które zostały wezwane, aby same porobiły ustępstwa na korzyść Przedlitawji. Tak jest, propozycja ministerjalna dąży do tego, aby wprowadzić ostatecznie w wykonanie konstytucję grudniową, i dla tego też legalna opozycja, tak w sejmie jako też po za sejmem, zmuszona jest ściśle polczyć się i prowadzić swe dzieło bez sejmu.

Podług doniesień z Nowego Sadu (Néusatz), zamieszanych w gazecie Zuckert, organ hrabiów Andassy, Serbski Narod, w kilku nieprzyzytych artykułach ubliża kierującemu patriarchatem panu Stojkowi i podawał w watpliwość, popularność jego. Te niesumienne napastki podały powód do nadsyłania zwieszad adresów p. Stojkowi, z wynurzeniem zaufania. Dotąd nadesłano 150 takich adresów. Z tego miasta donoszą, że liczba nauczycieli serbskich, którzy oświadczyli, że należą do zjazdu (skupczyzny), jest bardzo znaczna, bo nie tylko z Austrii i Węgier, ale nawet z Serbji wielu nauczycieli zdeklarowało się przyjechać.

Telegramy z gazet zagranicznych

Paryż, 4 maja, o godz. 6 minut 30 wieczorem. Agencja Havas donosi: Liga republikańska uścisła się do gminy paryżskiej, jak również do p. Thiersa, a uścisła prośba o 24-o godzinne zawieszenie broni. — Journal officiel ogłasza sprawozdanie o finansowym położeniu gminy, przedstawione przez Jourde na posiedzeniu w dniu 2-m maja. Według tego sprawozdania, wydatki od 20-go marca do 20-go kwietnia, wynosiły 25,138,089 franków a dochody 26,013,916 fr., okazała się zatem przewyżka 875,827 fr. Pomiedzy dochodami pomniejszone były również 303,090 fr., które ściąganiem zostały od towarzystw dróg żelaznych. Jourde oświadcza, że zmuszony będzie prawdopodobnie, do dostarczenia dalszych środków finansowych, zaciągając pożyczkę na gwarancjach, oparta. Na tem samem posiedzeniu Jourde podawał się do dymisji, oświadczyając, iż stanowisko jego, wobec zamianowania komitetu bezpieczeństwa publicznego, staje się niemożliwym. Lecz kilku członków gminy upraszało p. Jourde, żeby pozostał na swej posadzi, wskutku czego obrany on został ponownie delegowanym do spraw finansowych, większością 44 głosów przeciwko 38. Fort Issy dotychczas jeszcze znajduje się w rękach skonfederowanych. Według Bien public, fort ten ma być zupełnie zniszczony a załoga tamtejsza oszpećowana się za bastionami, wzniesionymi z gruzów fortu Issy, który bardzo rzadko już daje ognia i zaręczany jest literalnie pociskami. Fort Vanvres również gwałtownie jest bombardowany a załoga tamtejsza słabo odpowiada na ogień. Wojska wersalskie zdemaskowały dziś potężną baterję pod Montretout, która zagraża Anteuil, Point-du-Jour i Passy. Te same wojska obsadziły wyspę Saint-Germain, gdzie wzniesli baterję, celem obstrelwania wodociągu pod Point-du-Jour, jak również kanonierek. Fort Montrouge, oraz Hautes-Bruyères i Moulin-Saquet ucierpiły mocno przez bombardowanie. Skonfederowani odpowiadają wem ogniem i obsadzają wszystkie szanse w miejscu wosci Ivry. W stronach Neuilly, Levallois i Perret, walka toczy się

dalej bez stanowczego rezultatu. Dzis wieczorem spodziewają się gwałtownej walki.

Paryż, 5 maja, o godzinie 6-jej z rana. Dzienniki gminy zapewniają, że skonfederowani zdobyli wczoraj reduktę pod Moulin-Saquet, oraz dworzec kolei żelaznej w Clamart. Straty po obu stronach mają być bardzo znaczne. Niespodziewany napad na skonfederowanych w noc z wtorku na srode nastąpił, jak powiada, w skutku zdrady komendanta Gallien i kapitana artylerji, którzy mieli sprzedać hasło wojskom wersalskim. Agencja Havas donosi, że skonfederowani ponieśli wielkie straty w jeńcach, ranionych i działach. Zamek Issy, zdobyty przez wojska wersalskie, zapalony został przez bomby skonfederowanych. Na froncie zachodnim wojska wersalskie posunęły się o kilka metrów naprzód na ulicy Hussiers i wzniesły tam barykadę dla zastąpienia się przed ogniem z dział, ustawionych na barykadzie na ulicy Peyronnet, oraz w Rondpoint d'Inkermann. Pociski fortu Mont-Valerien spowodowały dwa pożary w Neuilly i Levallois. Pułkownik Rossel otrzymał lekką ranę w ramię przy wczorajszej potyczce w pobliżu fortów południowych. Wczoraj wojska wersalskie wykonały ponowny atak w stronie Issy, który wszelako, jak utrzymują skonfederowani, odparty został. O godzinie 12-jej min. 40 z południa. Dekret gminy znosi przysięgę polityczną, oraz na urzędach. Wydano również rozporządzenie zabraniające wyprawdzania koni z Paryża, wyjątek stanowią sztafety wojskowe i transporta, które zaopatrzone są w odpowiednie świadectwa. Rossel wydal okólnik, w którym donosi, że komitet centralny pomaga mu w administracji i reorganizacji gwardji narodowej. Pułkownikowi Wentzel odebrano dowództwo w forcie Issy. Urzędowy raport Rossel'a donosi: Dzisiejszej nocy ukazał się oddział wojsk wersalskich pod Moulin-Saquet i został przepuszczony po wywołaniu hasła. Nieprzyjaciel napadł potem zniemacka na tamtejszą załogę, wyparł ją z redukt i zabrał 6 dział wraz z zaprzęgiem, które przygotowane były do wyruszenia. W skutku tego zarządzone zostało śledztwo, z którego okazało się, że komendant tamtejszy, Gallien, sprzedał wojskom wersalskim nasze hasło. Zresztą reduktę tę obsadzili ponownie. Inna urzędowa depesza donosi, że skonfederowani zdobyli napowrót dworzec kolei żelaznej w Clamart. Zamek Issy, który wczoraj zapalony został, opuszczony jest znowu przez wojska wersalskie. Gmina na posiedzeniu swem w dniu 3-m maja postanowiła dać polecenie dwóm z jej członków do wyszukania sali, w której mogłyby się odbywać publiczne posiedzenia gminy. Meillet donosi, że zburzenie kolumny Vendôme będzie miało miejsce 8-go maja. Władze gminne wzywają mieszkańców z Levallois, Clichy i Saint-Ouen, ażeby opuścili swe mieszkania. — O godzinie 6-jej minut 30 wieczorem. Agencja Havas donosi: Bombardowanie fortów południowych prowadzone było dziś dalej z wielką gwałtownością. Wojska wersalskie wzniosły już do 128 (?) baterji około Paryża, z których 62 złożone są z dział pozycyjnych, a 12 z kartaczożni. Ogień z dział i karabinów podtrzymywany był nieustannie w stronie Neuilly i Asnières. Komitet centralny zaczyna przedsięwierać bardzo surowe środki w wykonaniu dekretu co do poboru masami.

Paryż, 5 maja. Usunięto komendanta fortu Vanvres z powodu nieenergicznej obrony. Avenir National powiada, że szerzone są wiarogodne pogłoski, że Prusy wywierają silny nacisk na gminę paryżską, celem sklonienia jej do zawarcia pokoju z rządem wersalskim. — Co do przedstawionej przez Pyata na ostatnim posiedzeniu gminy propozycji ligi republikańskiej w przedmiocie zawieszenia broni, komuna przeszła do porządku dziennego. Paryż, 6 maja, wieczorem. Agencja Havas donosi, że komitetowi centralnemu przywrócona została dawniejsza władza; ministerstwo wojny i zależące od tegoż zarządy, oddane zostały pod kontrolę komitetu. Według doniesień komitetu centralnego, skonfederowani obsadzili park Epine, w pobliżu Issy i zdobyli barykadę na balwarze Binquai i na wyspie Grande-Jatte; fort Vanvres znajduje się dotąd w dobrym położeniu, a Issy może się jeszcze trzymać. Aresztowano Blancheta, członka gminy, z powodu, że miał być dawniej komisarzem policji i obwiniony jest o podstępne bankructwo.

Wersal, 5 maja, o godzinie 10 z rana. Podana przez Journal officiel gminy wiadomość, iż Moulin-Saquet zdobyte zostało tylko przez zdradę, oraz iż skonfederowani zdobyli napowrót dworzec kolei żelaznej w Clamart, jest całkiem bezzasadna. — O godzinie 6-jej wieczorem. Ogień z dział i karabinów przeciwko fortowi Issy trwa dalej; oprócz tego nie zaszło nic ważnego. Ponowne usiłowania ligi republikańskiej, dla doprowadzenia do pojednania, nie mają najmniejszego powodzenia.

Wersal, 5 maja. Komitet bezpieczeństwa publicznego kazał aresztować członka komitetu centralnego, Bourcier, oraz pułkownika Piazza. Zapewniają, że stosunki pomiedzy komitetem bezpieczeństwa publicznego a komitetem centralnym i coraz bardziej stają się naprężone.

Wersal, 6 maja, w południe. Zeszłej nocy miała miejsce znowu potyczka w stronie pomiedzy Issy i Vanvres; wojska wersalskie zdobyły małą reduktę, pomiedzy temi fortami położoną i zabrały kilku jeńców; lecz następnie zmuszone one były opuścić tę reduktę, z powodu zbyt gwałtownego ognia z fortu Vanvres. Straty wynoszą 80 ludzi w zabitych i ranionych. Straty skonfederowanych są daleko znaczniejsze.

Genewa, 4 maja. Poseł francuzki zażądał wydania aresztowanego tu byłego prefekta bonapartystowskiego Janvier de la Motte, z powodu skradzenia funduszy powierzonej mu kasy prefektury. Rada związkowa powierzyła radzie stanu w Genewie dochodzenie sądowe w tej sprawie, udzielwszy jej jednocześnie upoważnienie do ewentualnego wydania obwinionego.

Kloneczka, 5 maja. Zapewniają, że izba wkrótce zostanie odroczone i rozpocznie dalsze aw posiedzenia w Rzymie w pierwszej połowie lipca; największa część posłów uda się tam w listopadzie.

Berlin, 6 maja. Bismarck zamierza powrócić jutro z Frankfurtu.

Berlin, 6 maja. Poseł sultana, Essad-pasza, o którego przybyciu donosił wczoraj Aristarchi-bej przy wręczaniu listu sultana, przybył tu dziś w nazwyczajnej misji i stanął w hotelu „Royal”.

Berlin, 6 maja. National Z. donosi w przedmiocie układów co do nowej pożyczki francuzkiej, iż układają się tylko o zawarcie tymczasowej pożyczki 500 milionów na 6 miesięcy, a uczestniczący w tej pożyczce, mają prawo do brań udziału w następujących pożyczkach, w sumie pięć razy większej.

Berlin, 6 maja. Spodziewają się bliższego porozumienia się z towarzystwem drogi żelaznej wschodniej w Alzacji i Lotaryngji, tem bardziej, że w przeciwnym razie kolej ta nabytyby została drogą wywłaszczenia.

Frankfurt, 5 maja. Niemiecki pełnomocnik na konferencji pokojowej, hr. Arnim, przybył tu dziś, dla naradzenia się z Bismarckiem, który przybędzie wczoraj. Francuzki pełnomocnik również przybył. Favre i Pouyer-Quertier oczekiwani są wczoraj.

Frankfurt, 5 maja, wieczorem. Książę Bismarck przybył tu dziś o godzinie 8-jej z rana. Pomimo olśniewającej słońca...

ze wiadomość o blizkiem przybyciu księcia otrzymaną tu była wkrótce przed jego przyjazdem, to jednakże na dworcu kolei żelaznej hanaukiej zebrali się liczne tłumy mieszkańców, którzy powitali kanclerza państwa z wielkim zapalem. W czasie przejazdu jego do hotelu pod „Lambedien” gdzie książę Bismarck stanął, wzbiono mu wszędzie wielkie owacje. — Juliusz Favre i Pouyer-Quertier przybyli tu o godzinie 7 1/2 wieczorem i stanęli w hotelu „de Russie”.

Wiedeń, 4 maja. Arcyksiężna Maria Annuncjata, małżonka arcyksięcia Karola Ludwika, umarła dziś wieczorem o godzinie 7 1/2.

Wiedeń, 4 maja. Komisja konstytucyjna izby deputowanych, obrala na nadziesiętym swem posiedzeniu Dra Herbsta sprawozdawcą co do wniosku rządu, w przedmiocie rozszerzenia autonomii sejmów, polecając mu, żeby sprawozdanie swe przedstawił komisji w sobotę, tak, iżby narady nad rzeczonym wnioskiem odbyły się mogły na plenarnem posiedzeniu we wtorek. Po długich rozprawach, komisja postanowiła wybrać podkomitet z 5-ciu członków dla rozstrzygnięcia kwestji, czy nie należałoby pojąć w tej sprawie adres do cesarza oraz dla zdecydowania wyłuszczyć się mającego w takowym sposobie zaprzetywania się. Na członków podkomitetu wybrani zostali: Dr. Brestl, dr. Herbst, p. Lasser, dr. Rechbauer i dr. Sturm. Na posiedzeniu komisji, rząd nie był reprezentowany.

Konstantynopol, 8 maja. Potwierdza się z wiarogodnego źródła, że misja Nevres'a-paszy miała jak najlepsze powodzenie i że w skutku tego wszelkie nieporozumienia i podejrzenia, spowodowane przez fałszywe doniesienia, usunięte zostały stanowczo. Wice-król Egiptu porzucił wszelką myśl budowania fortów i upraszał Nevres'a-paszę, żeby zawiadomił sultana, że przybędzie wkrótce do Konstantynopola, dla zapewnienia go o osobistej o swej wierności.

London, 3 maja. Morning Post powiada, że stan zdrowia cesarza Napoleona pozostawia wiele do życzenia; cierpi on mocno na rumatyzm i przywołano doktora Gutta dla naradzenia się z lekarzami cesarza. — Od chwili otwarcia, wystawa międzynarodowa zwiędzana była przez liczną publiczność. Na uroczystości otwarcia wystawy było obecnych do 20,000 osób.

Berlin, 5 maja. Z Saint-Denis donoszą, że parlamentarż niemiecki zwał komendanta fortu Vincennes do niezwłocznego zmniejszenia tamtejszej załogi, stosownie do przedugodnych warunków pokoju. Gdy jednakże nie uczyniono zadość temu wezwaniu, przysłał on oddział wojsk pruskich do fortu, który skonfiskował amunicję i zmusił gwardję narodową do cofnięcia się pod same bramy Paryża. W skutku tego przybył do Saint-Denis parlamentarż francuzki, dla zażądania od Niemców objaśnienia co do sposobu ich postępowania i innych wydrzeń. — Zapowiedziane w Wersalu obsadzenie Paryża przed nadejściem dnia, nie przyszło do skutku; trzy dywizje wojsk wersalskich posunęły się aż do lasku bulońskiego a za nimi postępował korpus pod dowództwem Mac-Mahona. Ten ostatni przybył do przednich straży o północy.

Berlin, 5 maja. Wczoraj, w pałacu cesarskim odbyła się narada pod przewodnictwem cesarza, w której mieli udział książę następca tronu, Bismarck, Moltke, Podbielski i Treskow, celem ustanowienia wszelkich szczegółów zawarcia pokoju w Frankfurcie nad Menem. Na wczorajszym obiedzie galowym, wydanym przez Bismarcka dla członków rady związkowej z okoliczności wejścia w wykonanie nowej konstytucji państwa, kanclerz oświadczył, iż w Frankfurcie usunięte zostały wszystkie trudności i że zawarcie pokoju przyjdzie do skutku pod korzystnymi warunkami. Wszelako p. Favre zastrzegł sobie uprzednie przedstawienie aktu zawarcia pokoju do zatwierdzenia zgromadzeniu narodowemu. Kanclerz państwa nadmienil jeszcze, że zjazd w Frankfurcie, miał ze strony francuzkiej jeszcze inne cele sięgające po za zawarcie pokoju. — Pułkownik Rossel, były oficer sztabu Bazaine'a, który uciekł z niewoli pomimo danego słowa honoru, mianowany został przez p. Gambette, pułkownikiem. Lecz p. Thiers nie chciał potwierdzić jego nominacji na ten nowy stopień. Rossel, oburzony tem, przyłączył się do skonfederowanych. Jego stałą myślą jest rozpoczęcie na nowo wojny z Niemcami, oraz wojny partyzanckiej; posiada on wielkie zdolności wojskowe.

London, 4 maja. Na posiedzeniu izby niższej, Hughes powiada, że prawdopodobnie nie będą już rozpoczęte na nowo układy z Francją w przedmiocie kolonji w Senegambji. Torren proponuje, żeby ustanowiono podatek od dochodów 5 pensów od jednego funta steryl, gani mocno postawę rządu i oświadcza, że należałoby zawiesić coroczne spłacanie długu państwa, dopóki finans nie będą się znajdować w lepszym stanie. Następują żywe i długie rozprawy nad wnioskiem Torrena. Największa część mówców przemawia żywo przeciwko rządowi. Niektrzy z stronnictwa liberalnego ganią projekt finansowy rządu i zapowiadają, że wstrzymają się od głosowania. Goeschen broni budżetu i oświadcza, że dla rządu jest to kwestja sumienia nie zaciągając pożyczki. Gładstone występuje ostro przeciwko stronnictwu zachowawczemu, które porzuca wszelkie zasady. Disraeli powiada, że projekta te wzniesione są przez rząd, który znajduje się w krytycznym położeniu i który doznał porażki. Następnie projekt Torrena odrzucony został większością 294 głosów przeciwko 248.

London, 5 maja. Times donosi, że ogień przeciwko fortowi Issy podtrzymywany jest z wielką gwałtownością; zamek Issy spalił się do szczytu. Auteuil również jest bombardowany, tamtejsi mieszkańcy uciekają masami. Straty skonfederowanych od piątku obliczają na 2,000 ludzi.

London, 5 maja. Układy p. Lesseps, znajdujące się obecnie w Londynie z księciem Southernland, jako przedstawicielem stowarzyszenia kapitalistów, co do ustąpienia kanału suezkiego, mają być bliżkiem ukonczaniem. O ile się zdaje, p. Lesseps zmuszony jest do sprzedania kanału z powodu krytycznego położenia reprezentowanego przez siebie towarzystwa. Z drugiej znowu strony, właśnie krytyczne położenie finansów rzeczzonego towarzystwa ma być powodem trudności w odstąpieniu kanału towarzystwu londyńskiemu.

London, 5 maja. Wydział spraw zagranicznych ogłasza depeszę posta angielskiego w Wersalu, podług której wszyscy cudzoziemcy, za przybyciem na terytorjum francuzkie, opatrzeni być winni w paszportu, wzywane przez agentów francuzkich.

London, 6 maja. Hr. Bernstorff wręczył wczoraj królowej listy niewierzynliwujące go jako posła cesarstwa niemieckiego, jak również odrzeczny list cesarza. Według Timesa, położenie pod Paryżem nie zmieniło się. Dotychczas wzięto do niewoli do 5,000 skonfederowanych.

London, 6 maja. Do Daily News telegrafują z Wersalu pod d. 5-m maja: Panują tu wielkie obawy, gdyż powiatpiewają zbyj zjazd Favre'a z Bismarckiem doprowadził do pożądanego rezultatu. Stosunki z Niemcami są stanowczo krytyczne. Zaczyna przeważać przekonanie, że nastąpi interwencja niemiecka.

TELEGRAMY

DIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Wersal, 8 kwietnia. Dżis rozlepiona proklamacja rządu wersalskiego do Paryżan, oznajmia bliżki atak na waleński i rzywa, dla uniknięcia nieszczęść liczących stronników rządu, o otwarciu bram, aby atak stał się zbytecznym.

Na zebraniu dorocznym towarzystwa lekarskiego w Londynie, prezes towarzystwa p. Gay, podał następującą, ciekawą wiadomość. W końcu 16-go i początku 17-go wieku, Fabricius uczył anatomii w Padwie. W gronie jego uczniów znajdował się Wiljam Harvey, któremu, między innymi, pokazywał weny i ich klapy. Po powrocie do Anglii, Harvey z swej strony zajął się wykładem medycyny. Główną uwagę jego zwracały na siebie klapy wenalne. Myśląc ciągle nad ich znaczeniem, doszedł nareszcie do wielkiego odkrycia krążenia krwi. Willis, biograf Harvey'a twierdzi, że ten ostatni zdołał skorzystać z swego odkrycia dla celów praktycznych. W dziele Willis'a znajdujemy następujące wyrazy, przypisanie Harvey'owi: „Analizując rolę arterji w krążeniu, wypadkowo i wbrew moim oczekiwaniom, leczym zupełnie ogromne narosłe środkami najprostszymi — przewijając czyli rozdziałając małą arterję, która je żywiła”. Przemienilo więcej jak sto lat, a John Hunter wstał się tem, iż leczył narosłe przewijaniem małej arterji. Nikt nie wiedział, że ów ważny środek praktyczny, wynikający z faktu krążenia krwi, był już znany przed stu laty. Nader prawdopodobnym jest, że wiele z odkryć, które dumnie przypisujemy ostatnim czasom, są tylko powtórzeniem odkryć fenomenów, dawno już znanych naszym poprzednikom. Rezultaty badań naszych przodków często ginęły dla świata w skutku niedoładności środków do rozszerzenia uzyskanych wiadomości. Gdyby przodkowie nasi mieli leksekon, w którychby zapisywali wszystkie dokonywane przez nich odkrycia, pokolenie obecne przekonałoby się, że wiele z tego, co poczytywane jest przez nas za naszą własną mądrość, jest rzeczywiście mądrością naszych przodków.

Mówiąc o terminie służby wojskowej, Pall Mall Gazette, czyni między innymi uwagi następujące: Jeśli wojna ostatnia bezspornie wykazała wyższość systemu pruskiego, niemniej jednak nauki jej doprowadzają do przekonania, że nie ma niezbędnej konieczności, iżby obywateli służyli w wojsku całkowie trzy lata. Nie podobna wykazać, aby istniała jakakolwiek różnica w znośności ciężarów, karności, umiejętności walczących, pomiędzy prusakami a Niemcami południowymi. Tymczasem ostatni nie ulegają tak długotrwałej szkole wojennej jak prusacy. Księstwo badenskie, którego armja składa się głównie z prusaków, które przyjęło w 1866 roku system pruski i od tej pory armja jego znajduje się ciągle pod dowództwem generała pruskiego i pruskiego ministra wojny, trzyma swych obywateli w pułkach tylko dwadzieścia siedem miesięcy, z trzydziestu sześciu służby nominalnej. Württemberg i Hesja, zamiast trzech lat, ograniczają period służby do dwóch lat, lecz najkrótszy termin służby przyjęty jest w Bawarii, gdzie zamiast trzydziestu sześciu miesięcy służby, często osmnastu lub dwadzieścia jeden poczytują się za dostateczne. Tymczasem bawarowie owi uznawani są przez samych prusaków za wzór waleczności, wytrwałości i karności. Ogromna korzyść krótkiego terminu służby na zupełniej ocenioną została przez Niemców południowych. Nie tylko wydatki wojenne przy krótkim terminie służby są znacznie mniejsze, albowiem ludzie, zostający na dłuższym urlopie, nie otrzymują płacy — lecz i ilość pracy, odzwierciedlonej w ich produkcyjnych, znacznie się zmniejsza, albowiem urlopy regulowane są tak, iż ludzie rozpuszczani są podczas żniw a zwolniani na nowo, kiedy roboty rolne kończą się. Niedawno temu, liberaliści pruscy korzystali z tych faktów jako z argumentów, domagając się zmniejszenia kontyngensu wojennego, aby wrócić krajowi tysiące rąk, zdolnych do wzbogacenia go przez

produkcyjną pracę, i zniżenia opłat jakimi jest obłożona większa część przedmiotów codziennej potrzeby.

Pennington, zdolny aktor angielski, z tej samej szkoły z której Keen, Ready i Phelps wyszli, niedługo dyrektor jednego z teatrów londyńskich, ogłoszony został obecnie przez swych wielbicieli w gazecie londyńskiej Morning Post, za najznakomitszego przedstawiciela charakterów z dzieł dramatycznych Szekspira. Pano wie ci wywali najbłędszych znawców i przedstawicieli charakterów Szekspira, do spróbowania się z Penningtonem, i stawiają za nim tysiąc funtów szterlingów, żądając podobne stawki i z drugiej strony. Wyzwanie przyjął podobno ktoś, którego położenie i wziętość godnym go Penningtona rywałem czyni — i złożył stawkę. Przedsięwzięcie srodki, aby to współzmaganie się dwóch zapasników odbyło się w największym teatrze londyńskim. Sędziami mają być najprzedniejsi Szekspira znawcy i krytycy.

W Darmstadtzie wyszła broszura o wojnie niemiecko-francuzkiej, zajmująca się szczególnie wojskami heskiemi. Według niej, ogólna strata wojska heskiego od początku wojny do końca marca b. r. wynosi 109 oficerów i 2,161 żołnierzy, razem 2,270 ludzi. Z liczby tej poległo na polu bitwy lub umarło w skutek ran 44 oficerów i 694 żołnierzy, razem 738 ludzi; ranionych 65 oficerów i 1,467 żołnierzy, razem 1,532 ludzi. Z ogólnej straty przypada na piechotę 1,472 ludzi, na strzelców 509 ludzi, na artylerję 162, na kawalerję 88, na inne wojska 39. Porównawszy te cyfry z rzeczywistą siłą wojska, w pomienionej broszurce wykazaną, otrzymamy procentowy stosunek strat: oficerów 21,7%, szeregowych 14,8%.

Czasopismo czeskie Koiety zamieszcza w jednym ze swych ostatnich numerów bardzo udatny przekład Alpuhary z „Konrada Wallenroda” Mickiewicza. Przekład ten dokonany został przez Jarosława Goll'a.

Ksiądz Liszt grał już w Peszcie, w kółku prywatnym swoich przyjaciół, niektóre utępy ze swego nowego oratorjum „Chrystus”, które skomponował jeszcze w Rzymie. Według pism węgierskich, wszyscy obecni zachwyceni zostali do najwyższego stopnia tym utworem religijnym. Całe oratorjum wykonane ma być wkrótce w Peszcie.

Nauka rysunków zaprowadzona teraz została w wiejskich szkołach elementarnych w Pruszech z rozkazu tamecznego ministra wyznani i wychowania publicznego, jako obowiązkowy przedmiot nauki. Rozpoczęta być ma już w najniższej klasie. Rozkaz wyszedł podobno na wniosek ministra handlu, który zwrócił uwagę, że na ostatniej wystawie paryzkiej, przedmioty dostarczone z Niemiec południowych miały daleko zgrabszejsze formy niż z Niemiec północnych, czego przyczynę w tem upatrują, że w Niemczech południowych nauka rysunków pielęgnowana jest z większą starannością i największą skalą.

Austrjackie ministerstwo handlu uczyniło żądanie dyrekcji kolei północnej i pod dniem 28-m kwietnia zniósło postanowienie Namiestnictwa galicyjskiego, aby popas wołów idących koleją galicyjską do Wiednia, odbywał się w Krakowie, a naznaczyło Lipnik na tymczasową stację popasową, aż do uznania stacji w Oświęcimiu za bezpieczną od zarazy.

Na kolei lwowsko-czerwonowieckiej pod Karszowem obsunęła się znową grobla dnia 26-go kwietnia. Z tego powodu 800 wołów idących do Wiednia tą koleją, musiało wyjść i pieszo trzechemiłow odbyć podróż do stacji Otuyni, gdzie dopiero 28-go wsadzono je do wagonów.

Wiadomości Miejskowe. Urząd loterji w Królestwie Polskim podaje do wiadomości, iż ciągnięcie 4-ej klasy 116-ej loterji klasycznej, stosownie do planu tejże loterji, w dniu 5-m rozpoczęte, w dniu 6-m b. m. ukończone zostało. Z odciagniętych 1,200 numerów, znaczniejsze wygrane kwoty przypadły: Na Nr. 15,027 r. 10,000. „ 22,092 „ 5,000. „ 21,417 „ 4,000. „ 6,343 „ 3,000. „ 1,575 „ 2,000. „ 12,725 „ 1,000. „ 18,882 „ 1,000. Zas na Nra 6,150, 7,183 i 17,481, po r. 500.

Ogólna tabela wygranych, odciagniętej 4-ej klasy, zaraz po wyjściu z druku, przy Dzienniku Warszawskim, dla wiadomości, dołączoną zostanie. Ciągnięcie 5-ej klasy 116-ej loterji klasycznej, rozpocznie się w dniu 28 maja (9 czerwca) r. b.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI

Warszawa. Dnia 27 Kwietnia (9 Maja).

Widowiska. WIELKI TEATR. — Dżis, we wtorek, opera w 5-u aktach Faust. — Początek o godzinie 7 1/2. — Jutro, we środę, tragedja Hamlet. — Wczoraj, w poniedziałek, dawano tragedję Romeo i Julja, było osób 921.

TEATR ROZMAITOŚCI. — Dżis, we wtorek, komedia w 5-u aktach, Skapie. — Krotoschwa w 1-m akcie, O chlebie i wodzie. — Początek o godzinie 7 i pół. — Wczoraj, w poniedziałek, dawano opery Nauczyciel w kłopotach, Bursze, było osób 349.

DOLINA SZWAJCARSKA. — Jutro, we środę, ostatni Koncert pod dyrykacją A. Sonnenfelda. — Początek o godzinie 5-ej. — Cena wejścia kop. 20.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu warszawskiego) — Otwarty w niedziele bezpłatnie.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH. — Otwarta codziennie, od godziny 11-ej rano do 5-ej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. — Wejście w dniu powszednim kop. 15; w niedziele zaś i święta kop. 5.

Przyjechali: Jeneral-lejtanci: Dreniakin, z Wilna i Ulrich z Brześcia; jeneral-major Dochturow, z Brześcia; jeneral-major z orszaku Jego Cesarskiej Mości Anenkow, z St. Petersburga; tajny radca Butowski, z Wiednia; rzeczywisci radcowie stanu: Hübbenet, z objazdu po Królestwie i Printz, z St. Petersburga.

Wyjechali: Jeneral-majorowie: Mawros, do Wiednia, Sokolow, do Brześcia i Tokmaczew, do Międzyrzecz; tajni radcowie: Witte, do Siedlec, Krusze, do St. Petersburga i Butowski, do Dynaburga; rzeczywisci radcowie stanu: Heiningen, do Wiednia, Trochimowski, do Białogostoku i Hurko, do Radomia; jeneralny konsul angielski Mansfield, za granicę.

Przyjechali do Warszawy: obywatele: hrabia Zamowski Stanisław z Krasny, Lubowidzi Karol z Wdzawa, Trylski Aleksander z Pawłowki, Szczepanski Antoni z Skiemiewic, Dobrzycki Jakób z Lysowa, Kamocki Józef z Kocierzewa, Milewski Wiktor z Olszyny, Zieliński Miron z Rzendkowa, Dłużewski Ludwik z Dłużewa, Jelnicki Teodor z Petrokowa, Bobrowski Józef z Kembłowa, Dziekonski Jan z Kobrynia, Rykowski Teofil z Krzynowłogi, Osendowski Ignacy z Biczycy, Ratomski Stanisław z Lublina, Łęski Konstanty z Blonia, Hildebrandt Aleksander z Grojca, Dembski Stanisław z Woli Fajkowskiej, Miniszewski Seweryn z Iszczyn, Niemirko Jan z Grabonawa, Andrzejkiewicz Tadeusz z Grodna, Piotrowski Michał z Uniszowce, Kozłowski Aleksander z Grodna, Ostrowski Hilary z Tułowic, Orsetti Wilhelm z Oporowa, Karnkowski Gustaw z Łęczycy, hrabia Ronikier Roman z Grodna,

Turski Ksawery z Sulmierzyc, Dobrzycki Jakób z Lysowa, Kaczkowski Eugeniusz z Kielc, — radcowie stanu: Antipow i Penkow Wiktor z Petersburga, — inżynier Konnes Robert z Berlina, — ksiądz Ostrzykowski Bonifacy z Brzeńska, — kupcy: Odle Benjamin z Wilna, Lipiec Mendel z Wrocławia, Szwartzman Józef z Kiszeniowa, Herman Gotlib z Wrocławia, Birstein Mordcha z Brzeńska, Lazer Jonasz z Rygi, Saltzman Szmul z Łodzi, Szymonowicz Hersz i Boruch z Zaslawia, Rejtenstein Abraham z Włodzimierza, Winograd Eljasz z Lucka, Szabad Jozek z Wilna, — rabin Waks Lajzer z Kalisza.

W dniu 26 (8) b. m. i. r., chorych w 8-miu cywilnych szpitalach: przybyło 86, wyzdrowiało 61, umarło 6, pozostało 1681 (mężczyzn 825, kobiet 856), z nich w szpitalu starozakonnych mężczyzn 151, kobiet 166.

KURS GIELDY WARSZAWSKIEJ

Table with columns: Wskaznik, Żądano, Płacono, and various market entries like Berlin 100 Tal., Gdańsk 100 B. M., Hamburg 300 B. M., etc.

Wartość kuponu od listów zastawnych rs. 1 k 52%, Wartość kuponu od List. Zast. nowych rs. 1 k 9 3/4%, Wartość kuponu Listu Zastawnego m. Warszawy rs. — k 52%, Wartość kuponu od Listów Likwidacyjnych. rs. 1 k 75%

OGŁOSZENIA RZĄDOWE. КАЗЕННЫЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ.

WIADOMOŚCI I PRZYWILEJE. ЗАВѢЩЕНІЯ И ПРИВІЛЕГІИ

N. D. 2521. Private-Imperial Commission. Obwieszczenie, że dostawianym obywatelom, porządku świadectwa o śmierci imieniomienianych ludzi: 1. Dwoch-imiennego Iwana Aleksandra Andrusiewicza, urodzonego w Warszawie, imię 59 lat, umarł 6 Decembra 1868 g. w Warszawie. 2. Leopolda Bernarza, urodzonego w Warszawie, imię 15 lat, umarł 6 Apryla 1869 g. w Warszawie. 3. Odyja Czinińskiego, urodzonego w Warszawie, imię 25 lat, umarł 18 Septembra 1868 g. w Warszawie. 4. Edmunda Dobrogojnego, urodzonego w Warszawie, imię 12 lat, umarł 21 Februa 1869 g. w Warszawie. 5. Karla Dombrowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 23 lat, umarł 27 Apryla 1869 g. w Warszawie. 6. Wiktorja Dawidowicza, urodzonego w Warszawie, imię 6 lat, umarł 10 Maja 1869 g. w Warszawie. 7. Matyja Ewzurczynskiego, urodzonego w Warszawie, imię 52 lat, umarł 6 Octobra 1868 g. w Warszawie. 8. Iosefa Grabczewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 17 Jania 1867 g. w Warszawie. 9. Franciszka Grzegorzewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 74 lat, umarł 19 Maja 1868 g. w Warszawie. 10. Juljana Izora, urodzonego w Warszawie, imię 25 lat, umarł 21 Iulia 1869 g. w Warszawie. 11. Sigmunda de Sakcziana Jordana, urodzonego w Warszawie, imię 40 lat, umarł 16 Iulia 1866 g. w Warszawie. 12. Aleksandra Kiewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 92 lat, umarł 21 Maja 1864 g. w Warszawie. 13. Matyja Kłimecz, urodzonego w Warszawie, imię 52 lat, umarł 30 Apryla 1868 g. w Warszawie. 14. Franciszka Loreta, urodzonego w Warszawie, imię 63 lat, umarł 21 Novembra 1868 g. w Warszawie. 15. Juljana Manikowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 76 lat, umarł 12 Decembra 1867 g. w Warszawie.

16. Tobiasza Maerow, urodzonego w Warszawie, imię 38 lat, umarł 17 Jania 1869 g. w Warszawie. 17. Wiktorja Nowoselskiego, urodzonego w Warszawie, imię 37 lat, umarł 30 Decembra 1868 g. w Warszawie. 18. Iosefa Orzechowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 25 lat, umarł 26 Jania 1867 g. w Warszawie. 19. Andrzeja Pielczewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 88 lat, umarł 6 Decembra 1868 g. w Warszawie. 20. Adolfa Piniwskiego, urodzonego w Warszawie, imię 32 lat, umarł 30 Iulia 1867 g. w Warszawie. 21. Oseozima Pokowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 65 lat, umarł 12 Decembra 1868 g. w Warszawie. 22. Iosefa Rybnickiego, urodzonego w Warszawie, imię 56 lat, umarł 10 Septembra 1864 g. w Warszawie. 23. Gustawa Severin, urodzonego w Warszawie, imię 31 lat, umarł 9 Iulia 1868 g. w Warszawie. 24. Wiktorja Skorzynka, urodzonego w Warszawie, imię 38 lat, umarł 5 Maja 1868 g. w Warszawie. 25. Dwoch-imiennego Wiktorja-Matyja Tomaszewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 62 lat, umarł 29 Maja 1864 g. w Warszawie. 26. Martyna Wasiełowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 62 lat, umarł 14 Octobra 1864 g. w Warszawie. 27. Dwoch-imiennego Marja-Ludowika Janki, urodzonego w Warszawie, imię 63 lat, umarł 1-go Iulia 1869 g. w Warszawie. 28. Oseozima Jroszewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 78 lat, umarł 12 Iulia 1867 g. w Warszawie. 29. Wiktorja Golonkiego, urodzonego w Warszawie, imię 55 lat, umarł 23 Maja 1868 g. w Warszawie. 30. Oseozima Pokozowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 65 lat, umarł 12 Decembra 1868 g. w Warszawie. 31. Szmona Petrykiewicza, urodzonego w Warszawie, imię 66 lat, umarł 31 Decembra 1868 g. w Warszawie.

32. Iosefa Szwedzińskiego, urodzonego w Warszawie, imię 69 lat, umarł 24 Decembra 1868 g. w Warszawie. 33. Karla Dombrowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 27 Apryla 1869 g. w Warszawie. 34. Iosefa Walecznego, urodzonego w Warszawie, imię 61 lat, umarł 17 Iulia 1868 g. w Warszawie. 35. Juljana Dawida, urodzonego w Warszawie, imię 33 lat, umarł 22 Apryla 1870 g. w Warszawie. 36. Feliksa Krzywickiego, urodzonego w Warszawie, imię 40 lat, umarł 26 Maja 1869 g. w Warszawie. 37. Antona Kamenskigo, urodzonego w Warszawie, imię 15 Februa 1869 g. w Warszawie. 38. Karla Kostocznego, urodzonego w Warszawie, imię 52 lat, umarł 23 Apryla 1866 g. w Warszawie. 39. Omy Stachin, urodzonego w Warszawie, imię 80 lat, umarł 20 Novembra 1868 g. w Warszawie. 40. Martyna Zaprawskiego, urodzonego w Warszawie, imię 33 lat, umarł 12 Jania 1869 g. w Warszawie. 41. Michajla Mogyłnickiego, urodzonego w Warszawie, imię 79 lat, umarł 26 Jania 1867 g. w Warszawie. 42. Andrzeja Poraj-de-Walczynskiego, urodzonego w Warszawie, imię 58 lat, umarł 22 Iulia 1869 g. w Warszawie. 43. Iosifa Deljan, urodzonego w Warszawie, imię 56 lat, umarł 12 Octobra 1869 g. w Warszawie. 44. Iosefa Buzińskiego, urodzonego w Warszawie, imię 63 lat, umarł 13 Decembra 1862 g. w Warszawie. 45. Fedora Nawałowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 67 lat, umarł 9 Maja 1864 g. w Warszawie. 46. Dwoch-imiennego Wiktorja-Telesofa Szuca, urodzonego w Warszawie, imię 4 Maja 1869 g. w Warszawie. 47. Adama Szabłajskiego, urodzonego w Warszawie, imię 25 Februa 1863 g. w Warszawie. 48. Nikoлая Wisniewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 82 lat, umarł 16 Iulia 1864 g. w Warszawie.

49. Dwoch-imiennego Władysława Jana Wisniewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 26 Maja 1869 g. w Warszawie. 50. Stanisława Staryńskiego, urodzonego w Warszawie, imię 72 lat, umarł 23 Maja 1868 g. w Warszawie. 51. Stefana Otosalskiego, urodzonego w Warszawie, imię 17 Iulia 1867 g. w Warszawie. 52. Lucyja Smiełki, urodzonego w Warszawie, imię 52 lat, umarł 22 Novembra 1864 g. w Warszawie. 53. Stefana Pustakowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 74 lat, umarł 27 Octobra 1868 g. w Warszawie. 54. Dwoch-imiennego Martyna-Stanisława Kosteja Dobrzeżewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 65 lat, umarł 24 Octobra 1869 g. w Warszawie. 55. Stanisława Łukowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 24 lat, umarł 25 Decembra 1870 g. w Warszawie. 56. Karla Felenckiego, urodzonego w Warszawie, imię 42 lat, umarł 17 Apryla 1869 g. w Warszawie. 57. Iosefa Falczewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 39 lat, umarł 24 Jania 1867 g. w Warszawie. 58. Sary Baworskiej, urodzonego w Warszawie, imię 30 lat, umarł 20 Octobra 1868 g. w Warszawie. 59. Jana Stanisławskiego, urodzonego w Warszawie, imię 57 lat, umarł 29 Decembra 1867 g. w Warszawie. 60. Antona Holewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 65 lat, umarł 13 Decembra 1862 g. w Warszawie. 61. Dwoch-imiennego Alberta Juljana Turkana, urodzonego w Warszawie, imię 60 lat, umarł 2 Iulia 1869 g. w Warszawie. 62. Oseozima Masłowskiego, urodzonego w Warszawie, imię 15 Jania 1868 g. w Warszawie. 63. Antona Grzesińskiego, urodzonego w Warszawie, imię 5 Maja 1870 g. w Warszawie. 64. Rozalii Wimbler, urodzonego w Warszawie, imię 29 lat, umarł 24 Apryla 1867 g. w Warszawie.

65. Emila Bichlera, urodzonego w Warszawie, imię 37 lat, umarł 23 Decembra 1869 g. w Warszawie. 66. Matyja Andrusiewicza, imię 64 lat, umarł 7 Maja 1867 g. w Warszawie. 67. Wiktorja Baranowskiego, imię 70 lat, umarł 6 Iulia 1864 g. w Warszawie. 68. Dwoch-imiennego Iosefa Leopolda Bentkowskiego, imię 72 lat, umarł 22 Jania 1868 g. w Warszawie. 69. Ignatija Binszowa, imię 37 lat, umarł 14 Apryla 1869 g. w Warszawie. 70. Petra Dolnego, imię 60 lat, umarł 30 Maja 1868 g. w Warszawie. 71. Wasylja Fondera, imię 70 lat, umarł 25 Novembra 1866 g. w Warszawie. 72. Celestyna Gladziewskiego, imię 57 lat, umarł 6 Jania 1869 g. w Warszawie. 73. Apolinary Jnoskowskiego, imię 66 lat, umarł 16 Octobra 1868 g. w Warszawie. 74. Antona Ewerskiego, imię 82 lat, umarł 1 Apryla 1868 g. w Warszawie. 75. Jana Kruskiego, umarł 18 Decembra 1866 g. w Warszawie. 76. Jana Kleina, imię 65 lat, umarł 28 Apryla 1868 g. w Warszawie. 77. Iosefa Korczynskiego, imię 56 lat, umarł 25 Jania 1869 g. w Warszawie. 78. Dwoch-imiennego Jana-Pawła Kozłowskiego, imię 58 lat, umarł 18 Octobra 1868 g. w Warszawie. 79. Stanisława Krzewskiego, imię 55 lat, umarł 16 Iulia 1867 g. w Warszawie. 80. Juljana Lonczaka, imię 48 lat, umarł 12 Jania 1863 g. w Warszawie. 81. Damiana Ławego, imię 46 lat, umarł 9 Octobra 1868 g. w Warszawie. 82. Salomona Lewczowa, imię 55 lat, umarł 23 Novembra 1868 g. w Warszawie. 83. Lucyja Łukowskiego, imię 35 lat, umarł 3 Avgusta 1868 g. w Warszawie.

84. Rajmunda Makowskiego, umarł 27 Iulia 1866 g. w Warszawie. 85. Ksaweria Mroczkowskiego, imię 65 lat, umarł 7 Decembra 1867 g. w Warszawie. 86. Jana Mjarszewskiego, umarł 14 Jania 1868 g. w Warszawie. 87. Andrzeja Mijackiego, imię 63 lat, umarł 7 Maja 1869 g. w Warszawie. 88. Iosefa Narwowskiego, imię 58 lat, umarł 10 Decembra 1863 g. w Warszawie. 89. Michajla Nemołowskiego, imię 68 lat, umarł 10 Maja 1867 g. w Warszawie. 90. Ksaweria Nowickiego, imię 69 lat, umarł 29 Maja 1868 g. w Warszawie. 91. Franciszka Ordyskiego, imię 58 lat, umarł 11 Maja 1868 g. w Warszawie. 92. Judy Parzeniewskiego, imię 68 lat, umarł 1 Jania 1869 g. w Warszawie. 93. Petra Petruszewskiego, imię 69 lat, umarł 26 Maja 1869 g. w Warszawie. 94. Władysława Prusynowskiego, imię 32 lat, umarł 27 Apryla 1869 g. w Warszawie. 95. Romana Sierdziejewskiego, imię 42 lat, umarł 18 Maja 1869 g. w Warszawie. 96. Franciszki Stepińskiej, imię 73 lat, umarł 26 Apryla 1869 g. w Warszawie. 97. Iosefa Stepińskiego, imię 67 lat, umarł 8 Decembra 1867 g. w Warszawie. 98. Matyja Sawickiego, imię 56 lat, umarł 15 Maja 1864 g. w Warszawie. 99. Iosefa Tomaszewskiego, urodzonego w Warszawie, imię 21 Octobra 1868 g. w Warszawie. 100. Jana Witkowskiego, imię 44 lat, umarł 14 Decembra 1868 g. w Warszawie. 101. Danila Wjawniewskiego, imię 76 lat, umarł 10 Novembra 1869 g. w Warszawie. 102. Martyna Klobudzkiego, imię 62 lat, umarł 8 Jania 1869 g. w Warszawie. 103. Martyna Kwiatkowskiego, umarł 12 Iulia 1869 g. w Warszawie. 104. Ignatija Bobrowskiego, imię 69 lat, umarł 20 Jania 1869 g. w Warszawie.

go postępowania subhastacyjnego u Teodora Łąckiego...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

W Warszawie, przy ulicy Nowogrodzkiej pod Nr. 1608...

N. D. 2613. Pisarz Trybunału Cywilnego w Radomiu...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

Podaje do wiadomości, że na żądanie Michała Studentowskiego...

N. D. 2609. Ruchomości pozostałe po Jóźefie Bielskim...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2609. Ruchomości pozostałe po Jóźefie Bielskim...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

N. D. 2612. W dniu 28 Kwietnia (10 Maja) 1871 r. o godzinie 11 z rana na targu Starego Miasta...

Mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, że przybyłem do tutejszego miasta z jedynymi na całym świecie sławnymi amerykańskimi Ekwilibrystkami. MISS LAURĄ i MISS SPELTERINI oraz równie sławnym Ekwilibrystą M. WILLIAMEM STAFFORD PIERWSZE PRZEDSTAWIENIE DANEM BĘDZIE w Niedzielę dnia 2 (14) Maja o godzinie 5 popołudniu W OGRODZIE ZWANYM FOLWARK ŚTO KRZYŻKI ZA DWORKEM KOLEI ŻELAZNEJ W. W. i W. B. Nieszczerdłem kosztów, starań i trudów, aby powyższy Ogród uczynić dla Szanownej Publiczności miłym rozrywką miejscem. Blizsze szczegóły afisze i programy doniosą Mam nadzieję, że Szanowna Publiczność z wykonania sztuk przez powyższych artystów w zupełności zadowolona będzie, jak niemniej spodziewam się liczego zebrania. Z szacunkiem ALEKSANDER OLSZANSKI, Dyrektor. Redaktor, P. Weinberg.